

Schoolplan 2015 – 2019

Naam school: **o.b.s. De Wierde**

Brinnummer: **18EG**

Adres: **Kleine Straat**

Postcode: **9774 PN Adorp**

Telefoon: **050 3061261**

E-mail: obsdewierde@lauwerseneems.nl

Website: www.obsdewierde.nl

Identiteit: **Openbaar**

Loco plus: **J. Ettes**

Bevoegd gezag: **Schoolbestuur Lauwers en Eems**

Directeur: **J. Rosema**

Datum vaststelling: 1 juli 2015

Directeur: J. Rosema

De voorzitter van de medezeggenschapsraad: M. J. Ineke

Inhoud

VOORWOORD	3
HOOFDSTUK 1: INLEIDING	4
1.1 HOOGWAARDIGE KWALITEIT VAN ONDERWIJS GEVEN AAN ELK KIND DAT OP ÉÉN VAN DE SCHOLEN VAN L&E IS AANGEMELD:	4
1.2 IN NAUWE RELATIE MET DE OUDERS VAN ONZE LEERLINGEN MEERVOUDIGE PUBLIEKE VERANTWOORDING (MPV) WILLEN DRAGEN EN KUNNEN AFLEGGEN	4
1.3 PEDAGOGISCH ONDERNEMERSCHAP INZETTEN VOOR EEN HOOGWAARDIGE KWALITEIT ONDERWIJS EN CONTINU ONTWIKKELEN VAN VERNIEUWEND ONDERWIJS DAT PAST BIJ DE MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN IN ONZE REGIO.	4
1.4 HET PRIMAIR ONDERWIJS VAN LAUWERS & EEMS ALS EEN LERENDE ORGANISATIE DIE DE ONDERLINGE DIALOOG OVER KWALITEIT EN ORGANISATIE VERDIEPT EN VERSTERKT	5
1.5 VERTALING VAN DE PIJLERS UIT HET FUNDAMENT NAAR DE SCHOOLPLANNEN	5
1.5.1 <i>Hoofdlijnen schoolplan</i>	5
1.5.2 <i>De kracht van Centraal - decentraal</i>	5
HOOFDSTUK 2: IDENTITEIT: VISIE EN MISSIE	7
2.1. VISIE EN KOERS VAN SCHOOLBESTUUR LAUWERS & EEMS	7
2.2. LEVENSBESCHOUWELIJKE IDENTITEIT	9
2.3 ONDERWIJSCONCEPT	10
2.4. MISSIE EN VISIE	10
HOOFDSTUK 3: SCHOOLBESCHRIJVING	16
3.1 KENMERKEN SCHOOLOMGEVING/OUDE	16
3.2 GEGEVENS PERSONEEL	16
3.3 GEGEVENS LEERLINGEN	17
3.3.1 <i>Prognoses leerlingen</i>	18
3.4 ONDERWIJSRESULTATEN	18
HOOFDSTUK 4: INRICHTING VAN ONS ONDERWIJS	20
4.1 DOMEIN: ZORG VOOR KWALITEIT	20
4.1.1: <i>Kwaliteitszorg</i>	20
4.2 DOMEIN: ONDERWIJS & LEREN	21
4.2.1 <i>Overzicht Leerstofaanbod</i>	25
4.2.2 <i>Leerstofaanbod: Overzicht Vervanging/Afschrijving</i>	28
4.2.3 <i>Inrichting van het onderwijsleerproces</i>	28
4.2.4 <i>Relevante onderwijsinhoudelijke beleidsterreinen</i>	29
4.3 DOMEIN: ZORG & BEGELEIDING	29
4.3.1 <i>Schoolondersteuningsprofiel en ondersteuningsbehoefte</i>	30
4.4 DOMEIN: BELEID & ORGANISATIE	30
4.4.1 <i>Integraal personeelsbeleid</i>	30
4.4.2 <i>Beleid m.b.t. ouders</i>	31
HOOFDSTUK 5: KWALITEITSPROFIEL	32
5.1 INLEIDING	32
5.2 KWALITEITSPROFIEL	32
5.2.1 <i>Samenvatting enquête</i>	32
5.2.2 <i>Samenvatting inspectierapport</i>	32
5.3 SCHOOLAMBITIES	33
HOOFDSTUK 6: MEERJARENPLANNING OP SCHOOLNIVEAU	34
6.1 OVERZICHT MEERJARENPLANNING	34
HOOFDSTUK 7: FINANCIËLE MEERJARENPLANNING	37
7.1 DE FINANCIËLE CONSEQUENTIES VAN PLANNEN	37
7.2 FINANCIËEL BELEID	37
7.3 DE MEERJAREN FORMATIEBEGROTING	38
7.4 DE MEERJARENBEGROTING	39
7.5 TENSLOTTE	40
BIJLAGE 1	41
BIJLAGE 2	42

Voorwoord

Context en aanleiding

Artikel 16 van de WPO geeft aan dat het bevoegd gezag tenminste één maal in de 4 jaar het schoolplan vaststelt en het na vaststelling aan de inspecteur toezendt. Het schoolplan is derhalve een wettelijk verplicht document en dus een bekostigingsvoorwaarde. In de vierjarige schoolplancyclus die gestart is in 1999 vormt de periode 2015-2019 de vijfde planperiode.

Doel

Het schoolplan 2015-2019 is ons beleidsplan voor de komende planperiode. Het geeft antwoord op 2 belangrijke vragen:

- waar staan we nu als school (positiebepaling);
- waar willen we naar toe met onze school (schoolontwikkeling)?

Daarmee is duidelijk dat ons schoolplan het beleidsdocument bij uitstek is voor de sturing van onze schoolontwikkeling op de middellange termijn.

Functie

De functie van ons schoolplan is meerledig:

- intern sturingsdocument (richting, houvast, kompas);
- verantwoordingsdocument (interne en externe verantwoording);
- ondernemingsplan (sturen op doelen, middelen en mensen voor de middellange termijn);
- kwaliteitsdocument (centraal document binnen de cyclus voor kwaliteitszorg).

In hoofdstuk 1 gaan we dieper in op de functie van ons schoolplan.

Vaststelling en instemming

Het schoolplan 2015-2019 is vastgesteld door het bevoegd gezag, conform de bepalingen in art. 16 van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) met instemming van de medezeggenschapsraad conform de bepalingen in art. 6 van de Wet Medezeggenschap Onderwijs (WMO), dan wel art. 10b van het wetsvoorstel Medezeggenschap op Scholen (WMS).

Voor de formulieren "Vaststelling Schoolplan" en "Instemming Schoolplan": zie hoofdstuk 8: bBijlage 4 en bijlage 5.

Hoofdstuk 1: Inleiding

Het fundament onder onze schoolplannen

Ons schoolplan voor de schoolplanperiode 2015-2019 is gebaseerd op een fundament van 4 pijlers:

1. hoogwaardige kwaliteit van onderwijs geven aan elk kind dat op één van de scholen van L&E is aangemeld: Passend onderwijs voor elke leerling;
2. in nauwe relatie met de ouders van onze leerlingen; Meervoudige Publieke Verantwoording (MPV) willen dragen en kunnen afleggen;
3. pedagogisch ondernemerschap inzetten voor een hoogwaardige kwaliteit van ons bestaande onderwijs en continu ontwikkelen van vernieuwend onderwijs dat past bij de maatschappelijke ontwikkelingen in onze regio;
4. het primair onderwijs van Lauwers & Eems is voor ons een lerende organisatie die de onderlinge dialoog over kwaliteit en organisatie verdiept en versterkt.

We zetten hier graag kort uiteen wat deze pijlers voor ons inhouden en wat dat vervolgens betekent voor de functie en de status van ons schoolplan.

1.1 Hoogwaardige kwaliteit van onderwijs geven aan elk kind dat op één van de scholen van L&E is aangemeld: Passend onderwijs voor elke leerling!

Wij zijn ons bewust dat de ouders hun kinderen aan ons toevertrouwen. Dat wij onderwijs geven aan kinderen die over 25/30 jaar de opvolgende basis van onze maatschappij gaan vormen. Daarom streven wij er met ons onderwijsaanbod naar, om elk kind dát onderwijs te geven, dat aansluit bij de kwaliteiten van het kind. En met hoogwaardige kwaliteit bedoelen wij, dat wij de ontwikkelingen van de kinderen regelmatig evalueren om uitdaging te bieden en hun leerdoelen te prikkelen. Hoogwaardige kwaliteit van onderwijs betekent voor ons ook dat wij vinden dat de Inspectie op elk willekeurig moment onze scholen kan komen doorlichten, omdat wij overtuigd zijn van de kwaliteit die wij bieden. Dat dit volledig conform de wettelijke eisen door ons georganiseerd en geregeld is.

1.2 In nauwe relatie met de ouders van onze leerlingen Meervoudige Publieke verantwoordelijkheid (MPV) willen dragen en kunnen afleggen

De school is een maatschappelijke onderneming die met publiek geld in stand wordt gehouden en midden in de samenleving staat. Bij een dergelijke onderneming hoort een krachtige communicatie met de ouders, MRen GMR en mogen alle andere betrokkenen "goed bestuur" van Lauwers & Eems verwachten. Met andere betrokkenen doelen wij op de overheid (Inspectie en lokale overheid), burgers, regionale samenwerkingsverbanden, peuterspeelzaal, kinderopvang, voortgezet onderwijs en andere partners waar de school mee samenwerkt.

De school als maatschappelijke onderneming

MPV past in het rijtje van lumpsumfinanciering, integrale kwaliteitszorg, proportioneel onderwijstoezicht. "Good governance" betekent daarom voor ons: transparant afleggen van verantwoording aan alle partijen die hier wettelijk mee verbonden zijn en partijen die daarom vragen.

De school als maatschappelijke onderneming verantwoordt zich niet alleen door inzicht in de financiën te geven. Het gaat om meer. Lauwers & Eems vindt het investeren in een breed en constructief draagvlak een belangrijk aandachtspunt voor beleid. Maar ook hecht zij groot belang de input te ontvangen uit de omgeving (in de meest brede zin van het woord) voor kwaliteitsverbetering en onderwijsontwikkeling. "Good governance" betekent daarom voor ons ook het afleggen van rekenschap over de bereikte resultaten. Dit betreft financiën, onderwijsresultaten, personele resultaten en resultaten ICT en huisvestingsbeleid.

Wij zien daarbij ons schoolplan als een intern sturingsdocument met een belangrijke functie voor interne en externe verantwoording.

1.3 Pedagogisch ondernemerschap inzetten voor een hoogwaardige kwaliteit onderwijs en continu ontwikkelen van vernieuwend onderwijs dat past bij de maatschappelijke ontwikkelingen in onze regio.

In het onderwijs, óók in het primair onderwijs, verandert de besturingsfilosofie ingrijpend. Aan het rijtje autonomievergroting (lumpsumfinanciering, actief kwaliteitsbeleid en proportioneel onderwijstoezicht) dient herijking van de zorg (invoering zorgplicht) te worden toegevoegd. In het beleid van de Rijksoverheid wordt de school de centrale schakel in een keten van zorgvoorzieningen voor kinderen. Scholen (besturen) dienen

elke aangemelde leerling een passend onderwijsarrangement aan te bieden. Wij zien binnen Lauwers & Eems nu al dat het aantal kinderen met de vraag naar een voor hen passend onderwijsaanbod aan het toenemen is. Deze ontwikkeling zal naar verwachting de komende jaren groeien. Met deze toenemende vraag naar meer passend onderwijs zullen wij een gepast onderwijsaanbod blijven ontwikkelen. Daarnaast zijn wij in ons verzorgingsgebied nu al bezig met de brede schoolontwikkeling met dagarrangementen. Ontwikkelingen die naar wij verwachten steeds meer vorm en inhoud zullen gaan krijgen. Maar ook "de weekend school" en gezond functioneren van de kleine school gekoppeld aan ouderparticipatie zijn thema's die wij concreet aan het verkennen zijn.

Kortom: van scholen wordt ten behoeve van het realiseren van een hoge kwaliteit van onderwijs, een ondernemende en vernieuwende rol gevraagd. Daarom zullen ook de leidinggevendenden van onze scholen meer getraind gaan worden in ondernemerschap. Aandachtspunten hierbij zijn o.a.:

- versterken van de uitstraling van de missie/ visie van de school;
- participatie met het onderwijskundige kennis en kunde uit de gemeenschap;
- de ontwikkeling van het eigen kwaliteitsprofiel van de school;
- in nauwe relatie met de ouders uitvoeren van proactief beleid;
- het voeren van een gezonde financiële huishouding.

1.4 Het primair onderwijs van Lauwers & Eems als een lerende organisatie die de onderlinge dialoog over kwaliteit en organisatie verdiept en versterkt

Het kwaliteitsniveau van onze leerkrachten heeft met de invoering van passend onderwijs een extra prikkel gekregen. Passend onderwijs betekent niet alleen dat elke leerling van onze scholen recht heeft op passend onderwijs, maar ook dat wij in de komende jaren meer het accent willen gaan leggen op het preventief waarnemen van kinderen en daar ook naar te handelen. Dit vraagt een professionaliseringslag waarin de interne dialoog tussen leiding en leerkrachten van grote waarde is. Om dit proces te ondersteunen zal er geïnvesteerd gaan worden in de realisatie van een lerende organisatie. Wij verkennen op dit moment een aantal vormen waarmee we deze lerende organisatie vorm kunnen gaan geven. Bijvoorbeeld door het ontwikkelen van de formule van het onderwijscafé waar wij elkaar rond onderwijs vernieuwende thema's en casusbesprekingen ontmoeten. Door de ontwikkeling van een eigen Lauwers & Eems e-learning academie. En door de ontwikkeling van een kennisplatform, waar vanuit wij de deskundigheid van onze leerkrachten op alle plekken in onze Lauwers & Eems organisatie kunnen inzetten (via interne opleidingen die wij zelf geven, deskundigheid inzet op die plaatsen waar dit gevraagd wordt).

1.5 Vertaling van de pijlers uit het fundament naar de schoolplannen

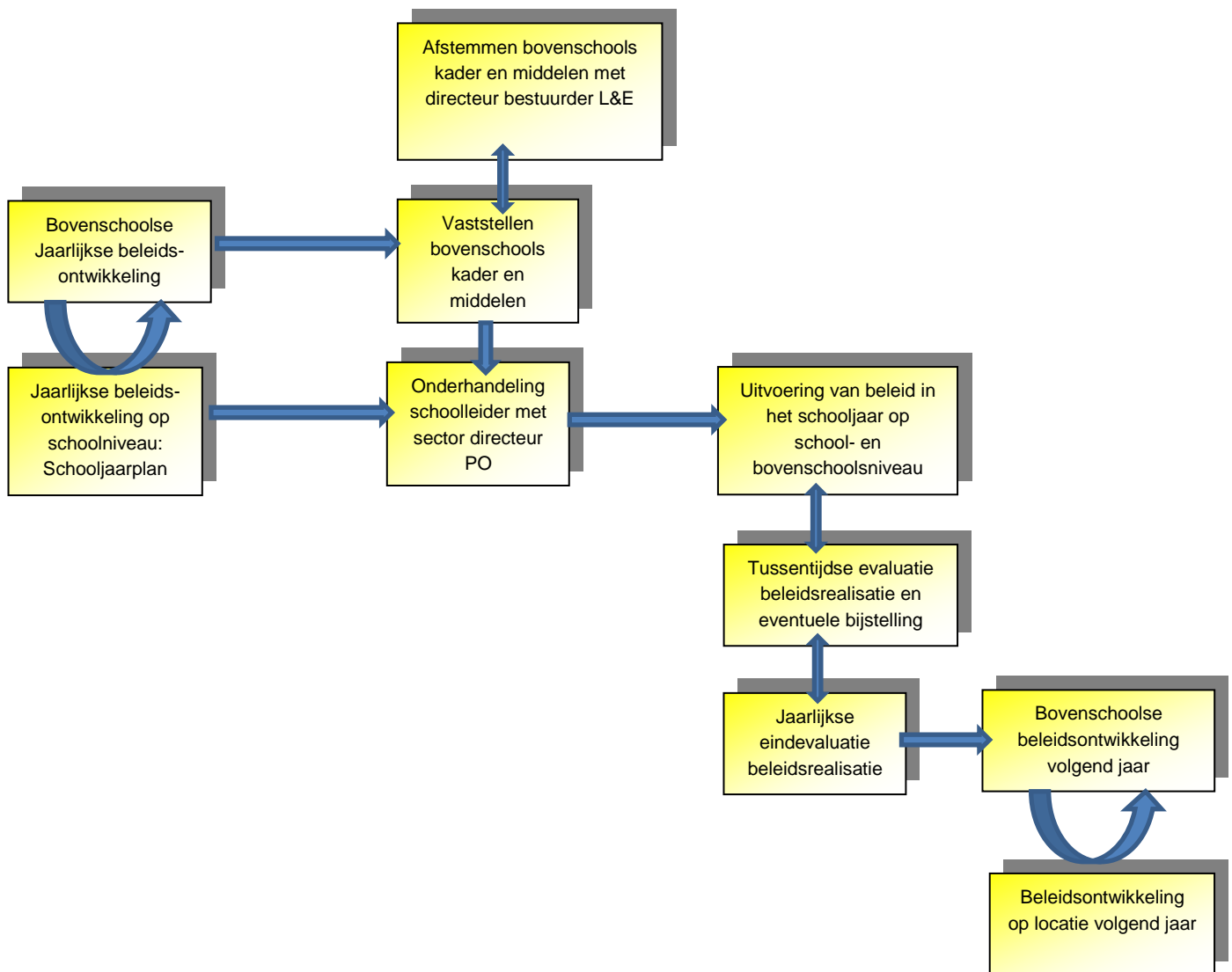
1.5.1 Hoofdpijnen schoolplan

Het schoolplan is een richtinggevend document dat aangeeft waar de school (voor) staat, waar ze naar toe wil, hoe ze dat wil bereiken en welke middelen daarvoor worden ingezet. De doelen en beleidsvoornemens zijn algemeen geformuleerd. De vertaling in operationele doelen en concreet uitgewerkte acties vindt plaats in het **schooljaarplan** dat per cursusjaar wordt opgesteld en wordt verantwoord in het **schooljaerverslag**. De schoolplannen zijn een vertaling van het gemeenschappelijk (bovenschools) beleid van Lauwers & Eems naar de lokale situatie.

1.5.2 De kracht van Centraal - decentraal

Een van de succesfactoren voor sterke scholen is dat de leiding en leerkrachten van een school - binnen de gestelde kaders van het bovenschools beleid - met het jaarplan voor de eigen school, een hoogwaardige kwaliteit onderwijs realiseren, waarbij zij zich ondersteund voelen door de sectordirecteur primair onderwijs en de staf medewerkers van de sector primair onderwijs. Dit betekent concreet dat wij voor de realisatie van de schooljaarplannen de volgende cyclus gaan toepassen:

Schema 1: Beleidscyclus betreffende realisatie schoolplannen

Toelichting op het schema:

Jaarlijks wordt door de sector directeur primair onderwijs een bovenschools kader vastgesteld betreffende beleidsprioriteiten en financiën.

Het opstellen van dit kader vindt plaats na verkennend vooroverleg met de schoolleiders en de directeur-bestuurder van Lauwers & Eems.

In vervolg hierop stelt de sector directeur het bovenschools kader vast. In principe betekent dit dat elke leider van een school van Lauwers & Eems op basis van haar jaarlijkse beleid kan beschikken over financiën, personeel en middelen om het schooljaarplan van de eigen school te realiseren. Ook kan op dat moment onderhandeling plaatsvinden tussen sectordirecteur en schoolleider over mogelijke extra's die nodig zijn om het beleid te realiseren.

Vervolgens gaan wij over tot de uitvoering van dit beleid dat wij ook regelmatig tussentijds evalueren en waar nodig bijstellen. De eindevaluatie levert weer nieuwe input voor het proces dat zich een jaar later weer gaat herhalen.

Wij zijn ook rond onze beleidscyclus voortdurend lerend en hechten aan de kwaliteit van de onderlinge dialoog om met elkaar een hoog niveau onderwijs te realiseren.

Hoofdstuk 2: Identiteit: Visie en Missie

Onze identiteit, d.w.z. alles wat onze school maakt tot de school die we zijn / willen worden, ontleen wij aan een viertal uitgangspunten, in deze volgorde:

1.	Onze levensbeschouwelijke en/of godsdienstige identiteit
2.	Het specifieke onderwijsconcept dat wij hanteren
3.	De formulering van onze missie
4.	De formulering van onze visie

2.1. Visie en koers van Schoolbestuur Lauwers & Eems

Koersplan Lauwers & Eems

Lauwers & Eems staat voor het bieden van algemeen toegankelijk en kwalitatief hoogstaand onderwijs met het doel leerlingen maximale ontwikkelingskansen te bieden. Iedere leerling heeft het recht zichzelf te zijn en krijgt de kans om zijn of haar aanleg te ontplooiën. Daarnaast zien wij het als onze verantwoordelijkheid om onze medewerkers mogelijkheden te bieden hun talenten te ontwikkelen. In onze ogen kunnen wij alleen kwalitatief goed onderwijs geven in een omgeving die veilig en stabiel is, waar ruimte is voor ieder individu en waar aandacht is voor elkaar. Met ouders vormen wij samen een intensief educatief partnerschap.

Onze scholen verschillen in grootte, situering, leerling-populatie, historie en onderwijsconcept. Verschillen tussen scholen mogen. Sterker nog: L&E stimuleert dat de scholen een eigen gezicht en profiel hebben om deze te ontwikkelen. Tegelijkertijd willen we dat onze scholen samen optrekken en krachten bundelen.

Net zoals scholen verschillen, doen kinderen dat ook. Waar alle kinderen in overeenkomen is hun natuurlijke drang tot leren en ontwikkelen. Afstemming van het onderwijs hierop is cruciaal voor hun ontwikkeling en onderwijssucces.

De hoofdlijnen van het strategische beleid van schoolbestuur Lauwers & Eems, de sector primair onderwijs, zijn beschreven in het Koersplan 2014-2018. In het koersplan heeft het schoolbestuur, samen met de scholen, de kernwaarden en doelstellingen geformuleerd. Het onderwijskundig beleid¹ van de sector is gebaseerd op deze kernwaarden en doelstellingen.

Onderwijskundig Beleid

Ons algemene doel:

Onderwijs bieden dat ieder kind tot zijn recht laat komen en aansluit bij individuele ontwikkel- en leerbehoeften, talent stimuleert en vaardigheden leert om nu en in de toekomst deel te nemen en bij te dragen aan de maatschappij.

Onze kernwaarden zijn waarden die door alle medewerkers onderschreven worden en die ten grondslag liggen aan onze werkwijze in de dagelijkse praktijk. Onze kernwaarden zijn:

Verbondenheid; alleen in een omgeving waar aandacht is voor elkaar kunnen mensen tot bloei komen. Daarom werken we aan goede onderlinge relaties. Tezamen vormen wij effectieve leer- en leefgemeenschappen.

Authenticiteit:

Ieder mens is uniek. Ieder kind mag zich ontwikkelen tot wie hij is, tot wat hij in zijn eigen blauwdruk bij de geboorte heeft meegekregen. Het is zelfs je opdracht in deze wereld om te worden wie je bent. Dat betekent dat we het kind moeten helpen zich bewust te worden van zijn talenten en mogelijkheden.

Talent:

Alles wat wij doen, is gericht op het ontwikkelen van talent van de kinderen. Dat vraagt evenzeer om het ontwikkelen van onze eigen talenten, want dit is een continue zich ontwikkelend proces. Talent groeit en vraagt dus om doorlopende zorg voor ontplooiing

Vakmanschap; onze leerkrachten ontwikkelen hun didactische en pedagogische vaardigheden continu. Zij zijn op de hoogte van de ontwikkelingen en passen zo nodig hun lesgeven hierop aan. Het is de

¹ Notitie onderwijskundig beleid Lauwers & Eems 2015-2018.

verantwoordelijkheid van de professional om zichzelf te ontwikkelen. Dat behoort tot het natuurlijk handelen.

Passie; om ervoor te zorgen dat onze kernwaarden zichtbaar worden, verwachten we dat alle medewerkers hun werk met passie doen, motiverend zijn voor anderen en dat zij hoge eisen stellen aan hun eigen ontwikkeling en die van collega's.

Wij onderscheiden bij het realiseren van de algemene doelstelling zes domeinen. Wij noemen deze hier met de accenten die wij hierbij belangrijk vinden.

1 Pedagogisch klimaat, sociale veiligheid, burgerschap en integratie

Doel: een veilig klimaat creëren voor de optimale ontwikkeling van ieder kind, kinderen stimuleren om vaardigheden te verwerven voor kansrijke deelname aan de maatschappij.

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde om te leren en te ontwikkelen. Kinderen brengen een groot deel van de tijd door in een groep en een open groepsklimaat heeft een positieve invloed op succes. Jongeren in een negatief groepsklimaat vervelen zich vaak, missen perspectief en voelen zich niet "veilig". Extreem strenge en onduidelijke regels, geen vertrouwen en aandacht krijgen en leraren die zich niet aan de regels houden zijn van zeer grote invloed op het leefklimaat.

2 De basisvaardigheden, opbrengstgericht werken

Doel: de resultaten van taal en rekenen zijn hoger dan het landelijk gemiddelde.

Taal, lezen en rekenen zijn de basis voor succesvolle deelname aan de maatschappij en voor levenslang leren. Afgelopen jaren hebben we ingezet op deze basisvaardigheden en zijn de leerresultaten verhoogd. Dit beleid willen we voortzetten, waar nodig aanpassen en aanvullen.

Een systeem van kwaliteitszorg (gebundeld in het Handboek Kwaliteit) ondersteunt het opbrengstgericht werken. Taal/lees en rekencoördinatoren leveren een belangrijke bijdrage aan het realiseren van de gestelde doelen.

3 Toekomstgericht leren

Doel: vaardigheden verwerven, welzijn en competentiegevoel bevorderen in een steeds veranderende omgeving.

*Voor de beroepen van vandaag bestond vaak nog geen studie; de beroepen van de toekomst kennen we nog niet. Het onderwijs van de toekomst is een leven lang leren, opdat iedereen, een leven lang, waardevol kan zijn en zich waardevol kan voelen.*²

Om kinderen dus een goede kans te bieden, zullen ze vaardigheden moeten verwerven. Hiermee bevorderen we het welzijn en het competentiegevoel van de kinderen in een steeds veranderende omgeving.

Scholen staan voor de opdracht om vorm te geven aan het onderwijs in de '21th century skills; samenwerking, communicatie, ICT-geletterdheid, sociale en culturele vaardigheden, creativiteit, probleemoplossend vermogen, kritisch denken, maatschappelijke redzaamheid, burgerparticipatie.

4 Gepersonaliseerd leren, een eigen leerreis

Doel: recht doen aan de authenticiteit en de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van ieder kind.

We gaan uit van talenten, niet van defecten³. Ieder kind mag zichzelf zijn; authenticiteit vormt de basis voor de inrichting van ons onderwijs. Ieder kind leert anders, dus de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van ieder kind zijn anders. Het onderwijs moet ruimte bieden voor differentiatie.

Wij gaan over tot meer gepersonaliseerd leren, onderwijs op maat, zodat ieder kind de kans krijgt om optimaal te groeien in kennis en kunde. Technologische ontwikkelingen kunnen helpen om gepersonaliseerd onderwijs vorm te geven, bijvoorbeeld door ieder kind een eigen leeromgeving (ELO) te geven.

5 Educatief partnerschap

Doel: Optimale kansen voor ieder kind door samenwerking met de ouders

Wij zetten in op educatief partnerschap om een optimale kans aan ieder kind te bieden. Definitie educatief partnerschap *'Een wederzijdse betrokkenheid van ouders en school teneinde optimale omstandigheden te creëren voor de ontwikkeling en het leren van kinderen, thuis en op school. Daartoe gaan ze met elkaar in*

² Citaat Claire Boonstra, oprichter Education Operation

³ Beleidsnotitie Passend Onderwijs

gesprek en werken ze zoveel mogelijk samen."⁴ Ouders tonen ondersteunend gedrag door het steunen, sturen en stimuleren van hun kinderen.

6 Passend onderwijs

Doel: het ondersteuningsaanbod afstemmen op onze doelgroep.

We stemmen ons ondersteuningsaanbod af op onze doelgroep. Samen met andere onderwijsaanbieders zorgen we voor een dekkend aanbod in de regio. We communiceren hierover op een heldere en proactieve manier naar ouders en onderwijspartners.⁵

Leidraad voor Passend Onderwijs is 'het kind centraal' en zo dicht mogelijk bij huis. 'Wat kan een kind, kan de school de juiste ondersteuning bieden, zo niet welke school wel, welke aanpassingen moeten we maken zodat het wel lukt' zijn vragen die steeds gesteld moeten worden om het kind een optimale begeleiding te bieden.

Aanbevelingen:

- Creëer een heldere organisatiestructuur, waarbij de visie op en doelen van het onderwijskundig beleid leidend zijn. Taken, rollen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn helder;
- Werk vanuit de lijn 'kind-groep-school-bovenschools' in plaats van andersom, waarbij authenticiteit, talenten en vakmanschap komen tot hun recht komen;
- Geef scholen kaders, binnen deze kaders kunnen ze hun onderwijs, gefundeerd op het onderwijskundig beleid van de sector, vormgeven. Hiermee creëer je ruimte voor eigen inbreng en voorkom je voorschriften, protocollen en formats;
- Ontwikkel de organisatie en de afzonderlijke scholen tot een lerende organisatie.. Kenmerken van lerende organisaties: een gezamenlijke visie bepalen, een gezamenlijke koers bepalen, weten wat van iedere individuele medewerker verwacht wordt, verbindt de ontwikkelingen in de maatschappij en de omgeving aan de eigen koers, een cultuur waar fouten gemaakt mogen worden, ruimte is voor de professionele dialoog, feedback kunnen geven en ontvangen;
- Leg het onderwijskundig leiderschap bij de (adjunct-)directeur van de school;
- Werk aan deskundigheidsbevordering van directeuren, ib-ers en leerkrachten. Faciliteer dit; tijd en het gegroefde gezicht worden als belemmering voor de deskundigheidsbevordering benoemd;
- Zie ICT als middel en als doel. Zorg voor de juiste randvoorwaarden: deskundigheidsbevordering, infrastructuur, voldoende devices;
- Heb vertrouwen in de deskundigheid, inzet en betrokkenheid van de medewerkers van Lauwers en Eems;
- Doorbreek het jaarklassen-leerstofsysteem, zoek andere vormen van onderwijs en maak het onderwijs kindvolgend;
- Herken en erken hoog- en meer begaafde leerlingen, focus ook bij deze leerlingen op ontwikkeling en groei¹.

2.2. Levensbeschouwelijke identiteit

O.b.s. De Wierde is een openbare basisschool. Dit betekent voor ons dat wij actief vorm geven aan de kenmerken van openbaar onderwijs, te weten:

- **algemene toegankelijkheid**

Onze school is toegankelijk voor alle leerlingen, ongeacht godsdienst of levensbeschouwing. Op deze gronden weigeren wij principieel geen leerlingen.

- **actieve pluriformiteit**

In ons onderwijs schenken wij op respectvolle wijze aandacht aan de verscheidenheid aan levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden in de Nederlandse samenleving.

Dit dragen wij uit in de omgang met de kinderen, in het voorbeeldgedrag van de medewerkers binnen de school en binnen alle gebieden van ons onderwijs. Op expliciete wijze wordt hieraan vorm gegeven doordat wij alle kinderen zowel Humanistisch Vormingsonderwijs als Godsdienstig Vormingsonderwijs aanbieden.

- **non-discriminatie**

Onze school eerbiedigt ieders godsdienst of levensbeschouwing. Iedere vorm van discriminatie op grond van godsdienst, levensbeschouwing maar ook op grond van cultuur, sekse, etniciteit, persoonskenmerken, sociale status, seksuele geaardheid en huidskleur wijzen wij af en voeren daarin een actief beleid naar kinderen en ouders.

⁴ Wit, C. de (2005). Ouders als educatieve partner. Een handreiking voor scholen. Den Haag: Q*Primair

⁵ Koersplan Lauwers & Eems 2014-2018, november 2013

2.3 Onderwijsconcept

Wij willen goed onderwijs bieden voor ieder kind. Daarbij hoort dat in ons dagelijks handelen het kind en zijn ontwikkelingsbehoefte centraal staat. Zowel het pedagogisch- als het didactisch handelen zijn gericht op het primaire proces.

O.b.s. De Wierde biedt een plezierige, veilige en vertrouwde leerplek met aandacht voor het individuele kind. Een school met aandacht op gebied van verstandelijke, creatieve en sociaal-emotionele ontwikkeling.

O.b.s. De Wierde staat voor onderwijs dat een goede aansluiting waarborgt op het vervolgonderwijs. We richten ons op een maatschappij die voortdurend aan verandering onderhevig is. Daarom is ook ons onderwijs steeds in beweging. Regelmatig spreken wij elkaar aan op de effectiviteit van dat onderwijs, proberen wij vernieuwend bezig te zijn, zonder uit het oog te verliezen dat goede zaken behouden blijven. De kerndoelen, die de overheid ons stelt, willen wij met zoveel mogelijk leerlingen halen. Methoden, die wij invoeren, worden daarop getoetst. Zo nodig roepen wij bij het vernieuwen van lesmethoden deskundige hulp in. De schoolse vakken beheersen is één doel. Maar met ons onderwijs beogen we veel meer. We willen als school ook een leefgemeenschap zijn waar kinderen hun zelfvertrouwen vergroten, zelfkennis verwerven, verantwoordelijkheid durven nemen en positief gedrag aanleren.

Begeleiden van kinderen bij hun ontwikkeling tot volwaardige leden van de samenleving vinden wij van groot belang. Wij zijn ons echter als school wel bewust, dat dit niet zonder kennisverwerving tot stand kan komen. Het hoofddoel van ons onderwijs is nog steeds dat kinderen leren. Dit leren moet effectief gebeuren. De instructie, volgens het principe van het Directe Instructiemodel, moet duidelijk en uitdagend zijn. De korte instructie wordt veelal klassikaal gegeven. Kinderen die dat nodig hebben krijgen een verlengde instructie en werken samen met de leerkracht aan de instructietafel. Daarna gaan de leerlingen zelfstandig aan het werk op hun eigen niveau met verrijkings- of herhalingsstof. Zelfstandigheid en elkaar helpen zijn dan belangrijke factoren. Leerlingen die, op welk gebied dan ook, problemen ondervinden, trachten wij zo goed mogelijk te begeleiden binnen de, op onze school, opgezette zorgstructuur.

Bij de inrichting van het onderwijs op onze school laten wij ons leiden door een aantal principes van de effectieve school:

1. gezamenlijke visie en missie;
2. sterk onderwijskundig leiderschap;
3. nadruk op basisvaardigheden (rekenen, taal en leesonderwijs);
4. hoge verwachtingen van leerlingen;
5. heldere doelen;
6. werken op basis van systematische evaluatie en analyse van leerling-prestaties;
7. ordelijk schoolklimaat en schoolomgeving met veel aandacht voor structuur en regels.
8. effectieve besteding leertijd;
9. convergente differentiatie (basisaanbod, herhalen, verrijken).

2.4. Missie en visie

Visie

Elk kind is uniek. Elk kind verdient het om optimaal begeleid te worden in de ontplooiing van zijn/haar cognitieve, sociale, emotionele, motorische en creatieve ontwikkeling.

Missie

Als onderwijsteam zetten wij ons in om kinderen optimaal te begeleiden in hun ontwikkeling met oog voor de individuele mogelijkheden van elk kind niet alleen op het gebied van kennis en vaardigheden, maar ook op het gebied van de sociaal-emotionele en creatieve ontwikkeling.

Hoe doen wij dat?

De doelstellingen van het onderwijs op o.b.s. De Wierde worden voor een groot deel bepaald door de in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) gegeven inhoudelijke kaders.

Daarnaast zijn voor ons de Kerndoelen Primair Onderwijs van belang. Op deze kerndoelen richten wij ons onderwijs in.

Het opbrengstgericht werken krijgt de komende jaren een vervolg. In de schoolplanperiode 2015-2019 wordt dit verder geïmplementeerd en geborgd. Van het team willen we een professionele leergemeenschap maken, een leergemeenschap waarin iedereen leiderschap toont, we van elkaar leren en elkaar stimuleren tot leren en voortdurend werken aan onze eigen professionaliteit.

Daarbij vinden wij het volgende van belang:

Werkwijze

De school legt een nadruk op leren. Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de mogelijkheden van de leerlingen wordt gewerkt volgens het IGDI model (interactief gedifferentieerde directe instructie). In dit model is ruimte voor gerichte aandacht middels verlengde instructie, begeleidde in-oefening en directe feedback. Leerlingen die extra uitleg nodig hebben, krijgen aan de instructietafel nogmaals een instructie (voordoen-samen doen-zelf doen) en oefenen, onder begeleiding van de leerkracht, een aantal vaardigheden.

In de bovenbouw wordt gericht toegewerkt naar een goede aansluiting met het voortgezet onderwijs. Het leren leren, begrijpend en studerend lezen nemen hierbij een belangrijke plaats in. Het werken met de computer, het opzoeken van informatie via Kennisnet en internet zijn dagelijkse bezigheden.

Kennis.

Duidelijke afspraken over werk en actueel leerstofaanbod; vastgelegd, gevolgd en geëvalueerd, gebruik van moderne methoden verschillende werkvormen en ICT. Hoge verwachtingen van leerlingen op cognitief gebied en een goede effectieve zorgstructuur. Leerlingen voelen zich competentier waardoor het sociaal emotioneel welbevinden wordt vergroot. Veel tijd investeren in leerlingen; een klassenorganisatie die begeleiding en hulp aan individuele leerlingen mogelijk maakt. De basis goed aanbrengen, geeft een levenlang plezier!

Structuur, grenzen, veilige omgeving.

Duidelijke afspraken over gedrag, werkwijze, verwachtingen, mogelijkheden, kansen en keuzes, zodat leerlingen en ouders/verzorgers weten waar ze aan toe zijn (b.v. onze schoolafpraak, pleinregels, weektaken, instructietafel). Deze afspraken ook met elkaar evalueren en waar nodig bijstellen op basis van o.a. tevredenheidsonderzoeken.

Lerende school.

De afspraak om steeds te zoeken naar inspiratie voor leerkracht en leerlingen. Kritisch naar onszelf kijken, zelfreflectie, veranderingen aandurven, gemotiveerd nascholing volgen en kennis op collega's en leerlingen overdragen. Een plek bieden aan nieuwe leerkrachten in opleiding; wederzijds leren biedt mogelijkheden.

Sterke kanten benutten, sociale omgang.

Benoemen van elkaars sterke en zwakke kanten en wederzijds begrip hiervoor vragen en mogelijkheden hierin laten zien (ruimte en respect en zelfreflectie); leerlingen helpen elkaar/leerkrachten helpen elkaar. Aandacht voor omgangsvormen.

Verantwoordelijkheid.

Leerkrachten, leerlingen, ouders en directie hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de gestelde doelen te behalen en mogen elkaar hierop aanspreken.

We proberen dit door:

- leerlingen bewust te maken waarom leren belangrijk is;
- het voeren van oudergesprekken gericht op de ontwikkeling en prestaties gedurende de schoolloopbaan;
- ons onderwijs sterk te richten op het behalen van hoge doelen om het beste uit de leerlingen en leerkrachten te halen.

Sociale cohesie.

Leerlingen leren van leerkrachten hoe ze zelf conflicten op kunnen lossen. Leerlingen leren elkaar aan te spreken op gedrag, waarden en normen hebben daarin een duidelijke plek.

Open communicatie.

De houding van het team is erop gericht zaken direct en rechtstreeks te bespreken en niet te verzwijgen. We vinden de inbreng van ouders belangrijk. We bieden ze de gelegenheid mee te denken en te beslissen via de Ouderraad en de Medezeggenschapsraad. We informeren ouders over hun kind(eren), de schoolontwikkeling en organisatorische zaken. We verwachten van ouders vertrouwen, respect en loyaliteit en we verwachten dat tevredenheid en ontevredenheid bespreekbaar is en besproken wordt.

Openbare identiteit.

De Wierde is een openbare basisschool. We staan open voor leerlingen van alle gezindten en verschillende levensovertuigingen. We informeren de leerlingen over allerlei geloven en levensbeschouwingen, zonder daarbij een waardeoordeel te geven.

Bovenstaande is als volgt zichtbaar in onze school.

- Er is een goede samenwerking tussen het bestuur, schoolleiding, ondersteuning, leerkrachten, kinderen, ouders en de collega-scholen en vormt wat ons betreft de basis voor een goed schoolklimaat: een goede basisschool maken we met zijn allen!
- Het werken in onze school staat in het teken van respect voor elkaar, rekening houden met de verschillen tussen mensen. Dit alles in een sfeer van veiligheid en geborgenheid.
- Er moet ruimte zijn om jezelf te zijn en we vinden het belangrijk dat alle betrokkenen het gevoel hebben optimaal te kunnen functioneren.
- Het leren wordt beschouwd als een vanzelfsprekende en plezierige activiteit met als doel het steeds zelfstandiger worden. Het samen (ontdekkend) leren, samenwerken en zorgdragen voor elkaar staat hoog in het vaandel.
- Wij stellen ons actief op om eventuele onderwijsachterstanden ten gevolge van sociale, economische en culturele omstandigheden op te heffen of/en te verminderen.
- Vanuit geborgenheid en vertrouwen worden vaardigheden aangeleerd op sociaal (ik en de ander), emotioneel (ik en gevoel), motorisch (ik en bewegen), cognitief (ik en het leren), en creatief (ik en vindingrijkheid) gebied, met als doel bij te dragen in de ontwikkeling tot een zelfstandig en positief kritisch denkend mens.
- Daarom wordt er gewerkt met methoden en /of onderwijsleermiddelen die rekening houden met de verschillen tussen onze leerlingen en die ook zelfstandig en samenwerkend leren mogelijk maken.
- Met behulp van het leerlingvolgsysteem worden de ontwikkelingen van individuele leerlingen nauwlettend gevolgd om zorg op maat te geven, want leerlingen en ouders hebben recht op een professionele begeleiding.
- Onze school is algemeen toegankelijk. Onze school is er voor iedereen, zonder onderscheid naar godsdienst of levensbeschouwing, maatschappelijke opvattingen en land van herkomst.
- De openbare basisschool besteedt nadrukkelijk aandacht aan de levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden in onze Nederlandse samenleving. Het openbaar onderwijs is actief pluriform.
- De openbare basisschool is een plek waar kinderen veel leren, maar ook zodanig gevormd worden dat zij kunnen omgaan met vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en samenwerking.
- Het openbaar onderwijs gaat in het dagelijks handelen uit van de in ons land algemeen geaccepteerde waarden en normen en vraagt van alle betrokkenen daar naar te handelen.

Uitgangspunten op leerling niveau:

We willen op o.b.s. De Wierde voor de kinderen een veilig klimaat te scheppen. Dit is mede het gevolg van uitgangspunten die kenmerkend zijn voor onze school.

Voorbeelden van deze regels zijn: rustig naar binnen en buiten gaan, duidelijke regels in school en op het plein, controle daarvan door alle teamleden, inspelen op pestgedrag.

Deze regels zullen ook in de komende planperiode speerpunten blijven van beleid.

In het algemeen stelt de school alles in het werk om het welzijn van de leerlingen te bevorderen en met hen een prettige sfeer te creëren. Ook zijn er heldere afspraken gemaakt over de wijze waarop kinderen indien nodig extra begeleiding krijgen.

Er zijn regels voor de wijze waarop leerlingen met elkaar en met personeel behoren om te gaan. Mede dankzij het gebruik van de methodes voor sociale vorming, wordt het gedrag van leerlingen bespreekbaar gemaakt. Met elkaar samenwerken is een belangrijk aspect voor het leren. De mogelijkheden van de leerlingen zijn bepalend voor de mate waarin de samenwerking lukt.

Uitgangspunten op leerkrachtniveau:

De leerkrachten op o.b.s. De Wierde zijn mensen die er goed in zijn een prettige sfeer te scheppen.

Ze hebben oog voor de soms grote verschillen tussen de kinderen. Ze kunnen onderwijs op maat bieden aan meerdere kinderen in de groep. Ze zorgen dat de lesstof gevarieerd is en zoveel mogelijk past bij het individuele kind. De overdracht van leerstof vormt een belangrijk onderdeel van het didactisch handelen. Van elk kind wordt de voortgang zichtbaar bijgehouden.

Leerkrachten die op onze school werken zijn goede leerkrachten.

We verwachten van onze leerkrachten dat ze goed zijn in het organiseren van hun klas en een fijne juf of meester zijn voor de kinderen.

- We vinden het belangrijk dat onze leerkrachten goed kunnen omgaan met de verschillen tussen de kinderen wat betreft hun pedagogische en didactische vragen. Ze kunnen gedifferentieerd werken en kunnen inspelen op veranderingen.

- Onze leerkrachten gaan er niet van uit dat ze alleen op routine varen. Het basisonderwijs is steeds in ontwikkeling. Aanpassen van lesstof en de omgeving hoort dus bij het werken op onze school. Hiervoor zijn de leerkrachten bereid zijn om zich te ontwikkelen om in te kunnen spelen op de veranderende omgeving.
- Onze leerkrachten hebben goed oog voor de voortgang van individuele kinderen.
- De leerkrachten op o.b.s. De Wierde zorgen ervoor dat het eigen werk en dat van de collega's op school goed op elkaar afgestemd zijn. Dat betekent dat er goed wordt samengewerkt, met collega's mee wordt gedacht en gewerkt om een gezamenlijk resultaat te bereiken.
- We vinden het belangrijk dat zij goede communicatieve vaardigheden bezitten en flexibel en breed inzetbaar zijn.
- Zijn bereid te werken aan competenties die nog niet voldoende ontwikkeld zijn en zijn bereid tot het volgen van scholing daarin.
- Houden zich aan afspraken en hebben een, professionele en collegiale houding naar elkaar. Zijn ondersteunend naar elkaar en accepteren verschillen tussen hen.
- Leren van elkaars ervaring (best practices)
- Het motto is: 'leren door te proberen'. Dit geldt voor zowel kinderen als leerkrachten.

Uitgangspunten op niveau van de leeromgeving:

De leeromgeving wordt zo ingericht dat de omgeving van het kind het leerproces ondersteunt. Dat wil zeggen dat de inrichting van de leeromgeving niet statisch is. Waar er regelmatig in groepjes wordt samengewerkt zullen de kinderen in tafelgroepjes zitten. Waar rust, concentratie en aandacht voor de instructie nodig is, zal ook de inrichting van het lokaal daar op ingericht zijn. In elk lokaal staat een instructietafel waar de leerkracht (verlengde)instructie aan kleine groepjes kinderen kan geven. Wij hebben oog voor een uitdagende leeromgeving die kinderen stimuleert in hun leerproces. Het schoolgebouw als geheel heeft een warme en plezierige uitstraling waarin kinderen zich thuis voelen. De ruimte buiten, om het schoolgebouw nodigt kinderen uit tot spelen en ontdekken.

Uitgangspunten op het niveau van contact met ouders:

De rol die de ouders spelen is van groot belang. Met name in situaties waarbij leerlingen extra zorg geboden wordt, is een goede communicatie tussen ouders/verzorgers en school erg belangrijk. Het moet duidelijk zijn wat de wederzijdse verwachtingen zijn van de school en ouders Dit vormt het vertrekpunt.

Wij zien ouders als gelijkwaardige gesprekspartners. We staan wel op het standpunt dat de leerkrachten de professionals zijn en zicht hebben op ontwikkelingen die zich op school voordoen. Dit wordt aangevuld door ouders die hun ervaringen hebben in de thuissituatie. Voor ouders is het van groot belang dat zij goed geïnformeerd worden over de ontwikkeling van hun kind.

Wij zetten in op educatief partnerschap om een optimale kans aan ieder kind te bieden. Definitie educatief partnerschap *'Een wederzijdse betrokkenheid van ouders en school teneinde optimale omstandigheden te creëren voor de ontwikkeling en het leren van kinderen, thuis en op school. We gaan daartoe met elkaar in gesprek en werken zoveel mogelijk samen.* We verwachten dat ouders onderwijsondersteunend gedrag tonen door het steunen, sturen en stimuleren van hun kinderen.

We onderscheiden hierbij drie doelen.

Pedagogisch doel, gericht op het realiseren van enige afstemming in opvoedend denken en handelen, dus in de benadering van kinderen, thuis en op school;

Organisatorisch doel, het optimaliseren van het reilen en zeilen van de school als organisatie en gemeenschap, mede door de inbreng van ouders;

Democratisch doel, het informeel en formeel meedenken en meebeslissen van ouders met de school en het afleggen van verantwoording door de school over haar werk aan ouders.

Uitgangspunten met betrekking tot de omgeving van de school / het dorp:

Ouders en dorpsbewoners hebben door middel van een handtekeningactie in juni 2015 duidelijk laten weten dat zij het voortbestaan van o.b.s. De Wierde als zelfstandige school in Adorp van groot belang vinden. Het schoolmanagement waardeert deze betrokkenheid. Samen met leerkrachten, ouders en

dorpsbewoners wil het schoolbestuur de levensvatbaarheid van o.b.s. De Wierde als zelfstandige school in Adorp onderzoeken en vervolgens uitgangspunten formuleren betreffende burgerparticipatie op diverse terreinen van de schoolorganisatie.

Accenten op leerling niveau:

We gaan uit van talenten, niet van defecten⁶. Ieder kind mag zichzelf zijn; authenticiteit vormt de basis voor de inrichting van ons onderwijs. Ieder kind leert anders, dus de onderwijs- en ondersteuningsbehoeftes van ieder kind zijn anders. Het onderwijs moet ruimte bieden voor differentiatie.

Wij gaan over tot meer gepersonaliseerd leren, onderwijs op maat, zodat ieder kind de kans krijgt om optimaal te groeien in kennis en kunde. Technologische ontwikkelingen kunnen helpen om gepersonaliseerd onderwijs vorm te geven, bijvoorbeeld door ieder kind een eigen leeromgeving (ELO) te geven. Hierdoor kan ieder kind excelleren, ben je voor leren minder aan tijd en plaats gebonden, maak je gebruik van verschillende leerstijlen, bied je leerlingen inzicht in hun eigen leren en speel je beter in op hetgeen de individuele leerling motiveert.

We willen op deze wijze recht doen aan de authenticiteit en de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van ieder kind.

Accenten op leerkrachtniveau:

Onze leerkrachten zijn van cruciaal belang. Zij hebben (onder meer) een vormende (opvoedende) taak. Zij leggen het fundament tot het goed kunnen functioneren in de maatschappij.

Leerkrachten creëren daartoe een veilig en gestructureerd klimaat waarbij kinderen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen. Wij hechten veel waarde aan een positieve, motiverende en competente leerkracht. Daarbij zijn de onderstaande ambities van groot belang:

Leerkrachten

- zorgen voor een ordentelijke klas;
- zorgen voor een functionele en uitdagende leeromgeving;
- gaan positief en belangstellend met de leerlingen om;
- zorgen voor een interactie met en tussen de leerlingen;
- bieden de leerlingen structuur;
- zorgen voor veiligheid;
- hanteren de afgesproken regels en afspraken;
- laten de leerlingen zelfstandig (samen) werken;
- weten in te spelen op het vergroten van zelfvertrouwen bij leerlingen en weten goed om te gaan met leerlingen die last hebben van faalangst

Beroepshouding.

Het is voor de kwaliteit van de school van belang dat het personeel niet alleen beschikt over lesgevende capaciteiten. Op school wordt veel waarde gehecht aan de professionele instelling van het personeel, aan de juiste beroepshouding. Daarbij gaat het om de volgende ambities:

- handelen in overeenstemming met de missie en visie van de school;
- zich collegiaal opstellen;
- zich medeverantwoordelijk voelen voor de school, de leerlingen en elkaar;
- met anderen kunnen en willen samenwerken;
- het werk met anderen bespreken;
- zich adequaat voorbereiden op vergaderingen en bijeenkomsten;
- genomen besluiten loyaal uitvoeren;
- zichzelf en het klaslokaal openstellen voor anderen;
- aanspreekbaar zijn op resultaten en op het nakomen van afspraken;
- gemotiveerd zijn om zichzelf te ontwikkelen;
- anderen kunnen en willen begeleiden of helpen;
- beschikken over reflectieve en communicatieve vaardigheden;
- planmatig werken;
- bereid zijn om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de school;
- in communicatie naar ouders/verzorgers blijk geven van professioneel handelen;
- hebben een evenwicht in hun handelen van zowel de 'warme' als de 'formele' kant.

Accenten voor de werkplekken:

Leerlingen krijgen een actievare en participerende rol toebedeeld in het leerproces. Dit heeft een positief effect op leren. Leerlingen werken daarnaast steeds vaker samen aan opdrachten en gebruiken daarbij

⁶ Beleidsnotitie Passend Onderwijs

veelal en in toenemende mate digitale hulpmiddelen voor het zoeken, delen en bewerken van informatie. De nieuwste technologieën maken het mogelijk om onderwijs op maat te bieden. Ondersteunende, remediërende digitale materialen zorgen daarbij voor maatwerk aan kinderen die deze specifieke ondersteuning behoeven.

Met behulp van ICT kunnen leerlingen werken op hun eigen niveau en in eigen tempo. Leerkrachten streven er naar om leeractiviteiten aan te bieden die tegemoetkomen aan diverse intelligenties en leerstijlen van leerlingen. Binnen door de leerkracht aangegeven kaders en leerlijnen kan de leerling regelmatig eigen keuzes maken ten aanzien van de manier waarop en het tempo waarin de lesstof verwerkt wordt.

Accenten voor ouders:

- ouders worden adequaat op de hoogte gesteld van de ontwikkeling van hun kind;
- leerkrachten stimuleren ouders tot onderwijsondersteunend gedrag in de thuissituatie;
- ouders worden betrokken bij schoolactiviteiten;
- leerkrachten stellen zich op de hoogte van de opvattingen en verwachtingen van de ouders;
- ouders ontvangen informatie over de actuele gang van zaken;
- ouders worden betrokken bij (extra) zorg;
- ouders worden adequaat geïnformeerd m.b.t. het vervolgonderwijs;
- ouders hebben zitting in gedingen binnen de schoolorganisatie: medezeggenschapsraad, ouderraad, diverse commissies.

Hoofdstuk 3: Schoolbeschrijving

3.1 Kenmerken schoolomgeving/ouders

Elke school is uniek. Dit heeft te maken met de schoolbevolking, de omgevingskenmerken, het team en de specifieke ontwikkelingen op de school.

Het ruime en lichte schoolgebouw is gelegen aan de rand van de wierde van Adorp. In 2009 is er een extra deel aan de school aangebouwd.

Vanuit het schoolgebouw heeft men een wijds uitzicht over het Reitdiepdal. Rond het schoolgebouw is veel groenvoorziening/ruimte voor kinderen om te spelen en te ontdekken.

Adorp ligt vijf kilometer van de stad Groningen, aan de N361, de weg die dorpen als Wehe den Hoorn, Mensingeweer, Baflo, Winsum en Sauwerd verbindt met de stad Groningen. Via de N361 reizen vele forenzen naar de stad Groningen heen en terug.

De meeste leerlingen van de school komen uit Adorp, daarnaast komen er 12 leerlingen uit Sauwerd en twee leerlingen uit Wehe den Hoorn.

Het opleidingsniveau van de ouders van de school is een afspiegeling van de opleidingsniveaus in de samenleving.

Het bestaansrecht van o.b.s. De Wierde staat onder druk. Het leerlingenaantal is de laatste jaren teruggelopen van 80 leerlingen naar 60 per 1 augustus 2015.

In juni 2015 hebben ouders en dorpsbewoners ruim 400 handtekeningen aangeboden aan het schoolbestuur waarmee zij het voortbestaan van o.b.s. De Wierde als zelfstandige school bepleiten. De grote betrokkenheid van ouders en dorpsbewoners werd nogmaals zichtbaar gemaakt in de laatste week van de zomervakantie 2015 waarin ouders en dorpsbewoners het schoolplein opgeknapt en opgevrolijkt hebben en daarmee de kinderen en het schoolteam in het nieuwe schooljaar welkom heetten. Het schoolbestuur heeft besloten om gesprekken over een eventuele fusie tussen de openbare school in Adorp en de christelijke school in Sauwerd voorlopig geen doorgang te laten vinden.

Consequenties voor ons beleid:

De denkkracht, ervaring en betrokkenheid van het team is de basis voor een te maken SWOT-analyse (september 2015) m.b.t. de sterkten, de zwakten, de kansen en de bedreigingen voor de school en haar onderwijs. Vanuit deze analyse zullen strategische vragen gesteld worden die met hulp van alle geledingen binnen de school beantwoord worden.

In september 2015 zal een projectgroep, onder voorzitterschap van de sectordirecteur van Lauwers & Eems Primair Onderwijs, in het leven geroepen worden. Deze projectgroep krijgt als opdracht om de mogelijkheden te onderzoeken om de school in Adorp als een kwalitatief goede, aantrekkelijke en duurzame school te laten voortbestaan. Een belangrijk onderdeel van deze opdracht is te onderzoeken welke rol *burgerparticipatie* van ouders en dorpsbewoners kan spelen binnen de organisatie van de school. Tevens worden het mooie en ruime gebouw, de grote en prettige buitenruimte bij de school, de gunstige ligging van de school (aan de N361 met passerende forenzen, 5 km van Groningen) gezien als één van de kansen om meer leerlingen te trekken.

3.2 Gegevens personeel⁷

Gegevens personeel 2014-2015

Funcities / taken	Aantal	Aanstellingsomvang (Fte's)
Leerkrachten onderbouw (1/2)	1	0.85
Leerkrachten middenbouw (3/4/5)	3	1.65
Leerkrachten bovenbouw (6/7/8)	3	1.74
Interne begeleiding	1	0.2
Directie (dir. / adj.)		
Locatiecoördinator (ambulante tijd)	1	0.92
Administratie	1	0.2

⁷ De cijfers worden jaarlijks in de schoolgids aangepast.

Functie	M	V	<25	25-34	35-44	45-54	55-59	≥ 60	Totaal
Dir.	1						1		1
OP		7	1		2	2	2		7
OOP		1			1		1		2

Overzicht teamscholing / begeleiding 2011-2015

Onderwerp / thema
<ul style="list-style-type: none"> • Werken met het directe instructiemodel (DIM) • ZIEN, leerlingvolgsysteem sociaal emotionele ontwikkeling • Nieuwsbegrip XL, een methode begrijpend lezen op basis van actuele teksten en filmpjes. • • Oriëntatie op werken vanuit meervoudige intelligenti • Opbrengstgericht werken • Werken met groepsplannen • BHV opleiding voor de BHVers • ICT: werken met Plaza. • Hoogbegaafde leerlingen: signaleren en creëren van een uitdagend aanbod.

Overzicht individuele scholing / begeleiding 2011-2015

Onderwerp / thema
Onderbouwleerkracht: <ul style="list-style-type: none"> • Intervisie werkgroep onderbouwleerkrachten • DORR, leerlingvolgsysteem voor groep 1 en 2

Consequenties voor onze meerjaren Personeelsbeleidplanning:

De leeftijdsopbouw binnen o.b.s. De Wierde is tamelijk gespreid. Er werken geen mannelijke leerkrachten op o.b.s. De Wierde. Bij aanstelling van nieuw personeel zou een *geschikte* mannelijke kandidaat van beneden de 34 jaar de voorkeur kunnen verdienen.

Wat betreft de scholing is het van belang om te evalueren of de scholing die er in de afgelopen schoolplanperiode is aangeboden nog actief in de praktijk wordt gebracht en de elementen van de scholing alsmede de afspraken die zijn gebaseerd op deze scholing, te herhalen.

3.3 Gegevens leerlingen

Teldatum	1-10-2011	1-10-2012	1-10-2013	1-10-2014
Schooljaar	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Onderbouw	48	35	31	33
Bovenbouw	50	53	56	51
Totaal	98	88	87	84
Rugzakleerlingen				
Cluster 1	0	0	0	0
Cluster 2	1	1	0	0
Cluster 3	1	1	1	0
Cluster 4	0	0	0	0
Gewichten:				
0.30	15	8	6	6
1.20	3	1	2	3
1.25	0	0	0	0
1.90	0	0	0	0
Aantal leerlingen BSO	18	9	8	9

Doorstroomgegevens (laatste 4 jaar)

	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Aantal zittenblijvers onderbouw (groep 1,2,3,4)	0	0	0	1
Aantal zittenblijvers bovenbouw (groep 5,6,7,8)	0	0	1	0
Aantal leerlingen met individuele leerlijn.(voor 1 of meer vakgebieden)	4	7	6	0
Aantal leerlingen uitgestroomd naar andere basisschool	0	0	1	0
Aantal leerlingen uitgestroomd naar SBO	0	0	0	0
Aantal leerlingen uitgestroomd naar SO	0	0	0	0
Aantal leerlingen vanuit groep 7 uitgestroomd naar VO	0	0	0	0
Aantal leerlingen uitgestroomd om andere reden	0	0	0	1
Aantal leerlingen dat vanuit groep 8 is uitgestroomd naar PRO	1	0	0	0
Aantal leerlingen dat vanuit groep 8 is uitgestroomd met LWOO	1	1	1	1
Aantal leerlingen dat is uitgestroomd naar het VO: VMBO	4	5	3	10
Aantal leerlingen dat is uitgestroomd naar het VO: Havo	2	2	1	4
Aantal leerlingen dat is uitgestroomd naar het VO: VWO	1	7	3	2

3.3.1 Prognoses leerlingen

Lange termijnprognoses leerlingenaantallen 2015-2025*)

Jaar	2015	2020	2025
Aantal	70	64	58

* Bron: ABF research datum 01-10-2013.

3.4 Onderwijsresultaten (CITO) Eindtoetsgegevens

Schoolresultaten (Cito) Eindtoets 2014-2015

Schooljaar	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Aantal leerlingen	15	8	16	15
Aantal leerlingen LWOO of PRO	0	0	0	1
Schoolgroep				
Schoolscore				
Norm schoolgroep	537.9	535.1	532.1	530.5
Gemiddeld % goed op taal	77	71.3	69.1	67.9
Gemiddeld % goed op rekenen & wiskunde	73	70	60.6	67.5
Gemiddeld % goed op studievaardigheden	79	70	69.5	
Gemiddeld % goed op wereldoriëntatie	81	75	67.1	70.5

1. Tussenresultaten

Taal voor kleuters

Groep	1		2	
	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV
Streefdoel school	70%	90%	70%	90%
Februari 2015	84%	84%	78%	100%
Juni 2015			100%	100%

Rekenen voor kleuters

Groep	1		2	
	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV
Streefdoel school	70%	90%	70%	90%
Februari 2015	83%	100%	77%	100%
Juni 2015	100%	100%	100%	100%

Drie-minuten-toets

Groep	3		4		5		6		7		8	
	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV
Streefdoel school	70%	90%	70%	90%	70%	90%	70%	90%	70%	90%	70%	90%
Februari 2015	100%	100%	84%	100%	71%	100%	84%	100%	66%	77%	66%	83%
Juni 2015	90%	99%	84%	100%	100%	100%	66%	83%	76%	87%		

Rekenen en wiskundetoets

Groep	3		4		5		6		7		8	
	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV
Streefdoel school	70%	90%	70%	90%	70%	90%	60%	80%	60%	80%	60%	80%
Februari 2015	81%	100%	100%	100%	100%	100%	67%	67%	50%	63%	54%	72%
Juni 2015	100%	100%	83%	100%	100%	100%	50%	67%	63%	63%		

Spellingtoets

Groep	3		4		5		6		7		8	
	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV
Streefdoel school	70%	90%	70%	90%	65%	85%	70%	80%	65%	85%	65%	85%
Februari 2015	100%	100%	67%	84%	67%	100%	67%	67%	39%	64%	83%	83%
Juni 2015	100%	100%	88%	100%	100%	100%	67%	84%	63%	88%		

Studievaardigheden

Groep	6		7		8	
	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV
Streefdoel school	60%	80%	60%	80%	60%	80%
Februari 2015					40%	50%
Juni 2015	67%	100%	63%	76%		

Begrijpend lezentoets

Groep	3		4		5		6		7		8	
	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV	I, II, III	I, II, III, IV
Streefdoel school	70%	90%	70%	90%	70%	90%	60%	85%	70%	90%	60%	80%
Februari 2015			100%	100%	72%	100%	67%	67%	63%	88%	54%	72%
Juni 2015	100%	100%	100%	100%								

Hoofdstuk 4: Inrichting van ons onderwijs

4.1 Domein: zorg voor kwaliteit

Dit hoofdstuk geeft inzicht in hoe wij het onderwijs op onze school georganiseerd hebben.

4.1.1: Kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg moet niet beschouwd worden als iets dat op zichzelf staat, maar moet gezien worden in verband met de andere beleidsterreinen van school. Goede kwaliteitszorg is het samen laten komen van visie, cultuur, middelen, voorzieningen, taakbeleid, scholing, inzicht in de huidige situatie, evalueren, enz. bij het formuleren van beleid en het nemen van beslissingen.

Integrale kwaliteitszorg is de zorg voor kwaliteit als onderdeel van alle vormen van beleid. En ook het goed overdenken van de consequenties van een voorgestelde verbetering. Integrale kwaliteitszorg is voor een deel wat we dagelijks doen. Het kenmerk is dat het bewust en planmatig gebeurt en dat de verbanden tussen de beleidsterreinen zichtbaar zijn.

Systeem van kwaliteitszorg

Het leveren van kwaliteit is niet hetzelfde als het werken met een systeem van kwaliteitszorg. Scholen met zo'n systeem kunnen slechte kwaliteit leveren en scholen zonder zo'n systeem kunnen goede kwaliteit leveren. Kwaliteit is niet zozeer wat we doen, maar meer de wijze waarop we het doen. Wel kan zo'n systeem helpen de kwaliteit van de school in kaart te brengen en meten in welke mate verbeteringen zijn geslaagd.

Daarom werken we bij het schoolbestuur Lauwers & Eems met het Handboek Kwaliteit, waarin de cyclus Plan-Do-Check-Act is vastgelegd, alsmede de door alle scholen gebruikte formulieren. Vastgestelde documenten ten aanzien van de borging zijn opgenomen in het Vademecum van de school.

Kwaliteit

Kwaliteit is de mate waarin scholen erin slagen hun doelen te bereiken naar tevredenheid van kinderen, ouders, leerkrachten en de overheid. Kwaliteit wordt bepaald door heldere, aanvaardbare en aanvaarde doelen en door normerende uitspraken. Doelen en normen worden bepaald door de overheid en de school, in dialoog met relevante groeperingen. De school bepaalt haar koers, rekening houdend met hetgeen groeperingen willen, maar niet tot elke prijs daarop aansluitend. De school heeft hierin haar eigen verantwoordelijkheid.

De kern van kwaliteitszorg

De kern van de kwaliteitszorg bestaat uit vijf vragen:

Doet de school de goede dingen?

Doet de school de dingen goed?

Hoe weet de school dat?

Vinden anderen dat ook?

Wat doet de school met die wetenschap?

Kwaliteitszorg betekent permanent, cyclisch en systematisch de kwaliteit bepalen, bewaken en verbeteren, waarbij de basis het primaire proces is.

De uitgangssituatie

Kwaliteitszorg begint met het in beeld brengen van de uitgangssituatie op het gebied van de kwaliteitszorg, de toetsing, het leerstofaanbod, de onderwijstijd, het onderwijsleerproces, het schoolklimaat, de zorg en de begeleiding en de opbrengsten.

Hoe doen wij dat?

Wat	Frequentie
Sterkte/ zwakte- analyse	1x per vier jaar
Kengetallen leerlingen	jaarlijks
SWOT	1x per vier jaar
Cito- leerlingvolgsysteem (LVS)	jaarlijks
Cito- eindtoets	jaarlijks
Inspectie	Minimaal 1x per vier jaar
Tevredenheidsonderzoek ouders, leerlingen, personeel	1 x per twee jaar
Oudergesprekken	jaarlijks

Klassenbezoeken*	jaarlijks
Functioneringsgesprekken personeel*	jaarlijks
Beoordelingsgesprekken *	1x per drie jaar
Zien (observatie sociaal- emotionele ontwikkeling, individueel en op groepsniveau)	jaarlijks
Volgen resultaten voortgezet onderwijs	jaarlijks
Audit	1x per vier jaar

*zie de beleidsnotitie Gesprekkencyclus Lauwers & Eems (najaar 2015)

In sommige gevallen is het noodzakelijk om vaker één van bovenstaande instrumenten te gebruiken, bijvoorbeeld bij tegenvallende resultaten, een zwak pedagogisch klimaat, ontevredenheid van leerlingen, ouders of personeel.

De gegevens worden verzameld, geordend aan de hand van de kwaliteitsindicatoren, geanalyseerd en gediagnosticeerd. Indien er onduidelijkheden zijn, verrichten we nader onderzoek of laten we dat doen.

Doelen stellen

Aan de hand van de verzamelde gegevens worden de doelen gesteld. Uiteraard gerelateerd aan de wettelijke eisen, onze missie en visie. Deze doelen worden vastgelegd in het meerjarenbeleidsplan (opgenomen in het schoolplan). Ieder schooljaar wordt er een schooljaarplan gemaakt, waarin beschreven wordt wat de school dat jaar doet aan verbetering, hoe er geëvalueerd wordt en hoe er geborgd wordt. Het kan zijn dat ontwikkelingen en/ of de verzamelde gegevens ons aanleiding geven om het meerjarenplan en/ of het jaarplan bij te stellen.

Evaluatie

Alle verbetertrajecten worden afgerond met een evaluatie. In de evaluatie staan drie vragen centraal:

Zijn de gewenste opbrengsten gerealiseerd?

Zijn de activiteiten volgens planning verlopen?

Wat kunnen we van het verbetertraject leren? Wat ging goed? Wat ging minder goed?

Dus zowel het product als het proces wordt geëvalueerd.

Om na te gaan of de gewenste opbrengst is gerealiseerd is dus een meting nodig. Hoe het resultaat gemeten gaat worden, zal afhangen van het onderwerp. Vooraf moet duidelijk zijn wat het gewenste resultaat is. Door te leren van de voorgaande periode worden verbeteringen mogelijk voor de komende periode.

Verantwoording afleggen

De school legt verantwoording over de kwaliteit van het onderwijs af aan het schoolbestuur (bovenschoolse directie), de inspectie en de omgeving. Dit gebeurt door middel van de (tussentijdse) evaluatie van het schooljaarplan en het jaarverslag, waarin de tussentijdse en de eindopbrengsten staan, de schoolgids, alsmede door voortgangsgesprekken met de sectordirectie en de inspectie.

Tot slot

We moeten altijd voor ogen houden dat documenten en handboeken de kwaliteit niet maken, slechts een hulpmiddel zijn. Het belangrijkste zijn de mensen die in de scholen werken; zij leveren kwaliteit!

4.2 Domein: Onderwijs & leren

De inhoud van het onderwijs moet voldoen aan de kerndoelen zoals die omschreven zijn in de wet primair onderwijs. Daarnaast zijn de visie, missie en de doelen op L&E-niveau leidend en hieronder beschrijven wij hoe we dit op locatieniveau invullen en verder aanvullen c.q. uitwerken.

Activiteiten in de onderbouw, groep 1 en 2

Het werken met kleuters gaat anders dan het werken met oudere leerlingen. Vanaf groep 3 wordt er veelal met behulp van methodes gewerkt.

Kleuters leren al doende, tijdens hun spel. Wij spelen daar op in door te zorgen dat er vol- doende materiaal is waarvan kleuters kunnen leren. Onze eerste zorg gaat echter uit naar het welbevinden van het kind, een belangrijke voorwaarde om tot ontdekkend spelen te komen. Er wordt veelvuldig overlegd over allerlei zaken. Dat is belangrijk als voorbereiding op het latere taal- en leesonderwijs. In de onderbouw

wordt o.a. gewerkt met de methode Schatkist taal/rekenen. De bij de kleutergroepen aanwezige methodes worden als bronnenboek gebruikt. Veelal zijn het voorlopers van de methodes die in de andere groepen worden gebruikt. Door het gericht aanbieden van materialen geeft de leerkracht sturing aan de ontwikkeling de leerlingen.

In de kleuterbouw wordt gewerkt in belangstellingskernen, met af en toe een project. De duur varieert van 1 à 2 dagen tot 1 à 2 weken. Daarin komt een veelheid van taal-, reken- en creatieve activiteiten aan bod. Er worden liedjes gezongen, die met het onderwerp te maken hebben. Kinderen kunnen ook zelf een dergelijk projectonderwerp aandragen, als bijvoorbeeld hun interesse naar een bepaald thema uitgaat. Wij proberen daar zoveel mogelijk op in te spelen. Seizoengebonden thema's als 'herfst' en 'lente' komen elk jaar aan bod.

Om vroegtijdig eventuele leerproblemen te kunnen signaleren worden regelmatig observaties uitgevoerd aan de hand van observatie- en ontwikkelingskaarten. We gaan het komende jaar een start maken met het volgsysteem 'DORR' (dagelijks observeren, registreren en rapporteren). We maken ook gebruik van de landelijke Cito-toetsen taal en rekenen en toetsen het fonemisch bewustzijn van de kinderen (Fonemisch bewustzijn is de vaardigheid om binnen gesproken woorden klanken te onderscheiden, daarover na te denken en ze te manipuleren). *Rekenen en wiskunde:*

Op o.b.s. De Wierde rekenen de leerlingen m.b.v. de nieuwste versie van de rekenmethode "Wereld in Getallen". Deze methode is gebaseerd op het uitgangspunt van de convergente differentiatie. De leerkrachten geven op drie niveaus les, echter de start en de afsluiting van de les is voor alle kinderen van de groep gelijk. Ook het onderwerp van de les (bijvoorbeeld 'inhoudsmaten') is voor alle drie de niveaus gelijk. Binnen de instructie zijn de volgende fasen te onderscheiden: de verkorte instructie, de basisinstructie en de verlengde instructie. Na de 'verkorte instructie' gaan de kinderen die voldoende hebben aan deze korte instructie zelfstandig aan het werk met opdrachten op hun eigen niveau. De 'verkorte instructie' loopt over in de 'basisinstructie'. Na deze basisinstructie kunnen de meeste kinderen aan het werk met opdrachten op het basisniveau. Vervolgens geeft de leerkracht nog 'verlengde instructie' aan kinderen die moeite hebben met de leerstof. Na deze laatste fase van de instructie zijn alle kinderen zelfstandig aan het werk.

Naast het werken met 'De Wereld in Getallen' wordt er veel aandacht besteed aan het zogenaamde automatiseren van rekenbewerkingen, o.a. door middel van het programma 'Dagelijks Rekenen. In de hogere groepen is er ook aandacht voor het omgaan met de rekenmachine. Naast het traditionele rekenboek maken de leerlingen gebruik van de computers. Een vast onderdeel van de rekenlessen is werken met de bij 'Wereld in Getallen' behorende software. Voor extra oefeningen kan de leerling werken met de methode Maatwerk. Met deze methode kunnen m.n. leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben bij het rekenonderwijs, zelfstandig op de computer werken.

Taal:

Voor de taallessen maken we gebruik van de methode Taalactief, ondersteund door speciale computerprogramma's voor spelling, werkwoordspelling en woordenschat.

Bij de taallessen besteden we veel aandacht aan leren praten, luisteren naar wat anderen precies zeggen en daarop goed antwoorden. We leren de leerlingen hun eigen mening onder woorden brengen. Verder wordt er aandacht besteed aan spellen, werkwoorden schrijven, verhalen maken en zinnen ontleden. Bij de taalactiviteiten worden lessen aangeboden die aansluiten bij de belevingswereld van het kind.

Technisch lezen:

Goed kunnen lezen is erg belangrijk, de school stimuleert het leesproces. Bij aanvankelijk lezen in groep 3 maken wij gebruik van de nieuwste versie van methode Veilig Leren Lezen. Dit is een voor kinderen aantrekkelijke methode volgens een heldere opbouw. Naast het bijbehorende computerprogramma is er allerhande oefen- en spelmateriaal aanwezig.

Vanaf groep 4 maken we gebruik van de methode Estafette. Deze methode sluit aan bij de verschillen in leesvaardigheid tussen kinderen.

Vanaf groep 6 maken de leerlingen boekverslagen en vanaf groep 7 houden de leerlingen boekbesprekingen. De Kinderboekenweek, de voorleeskampioen en andere leesactiviteiten hebben een vaste plaats op het jaarrooster.

Met het programma 'De Bibliotheek op school' is de school een intensieve samenwerking aangegaan met de bibliotheek. De school beschikt zelf over een ruime collectie jeugdboeken die uitgeleend worden aan kinderen. In de promotie van het lezen wordt de school ondersteund door medewerkers van de Provinciale bibliotheek,

Begrijpend en studerend lezen:

Begrijpend lezen is een heel belangrijk onderdeel van de hedendaagse taallessen en staat als apart vak op het rooster. Er wordt gewerkt uit de nieuwste methode voor begrijpend en studerend lezen "Nieuwsbegrip XL". Deze maakt gebruik van teksten en filmpjes uit de actualiteit die de kinderen erg aanspreken. Daarnaast

besteden we speciaal aandacht besteden aan de studievoordigheden van kinderen. We gebruiken daarvoor de methode 'Blits' vanaf groep 5.

Schrijven

Met de methode 'Pennestreken' wordt de basis gelegd voor een goed leesbaar handschrift. We leren de kinderen letters schrijven die ook leesbaar blijven in een hoger schrijftempo. De methode heeft als uitgangspunt dat er geen tijd verspild wordt aan of een letter mooi is; de letter moet altijd goed herkenbaar zijn. Door leerlingen te focussen op de essentie van letters kunnen zij hun aandacht richten op de juiste zaken.

De schrijfpoddrachten zijn functioneel en sluiten naadloos aan op het lees- en spellingonderwijs. De kinderen schrijven in een verbonden schrift. In de hogere klassen krijgen kinderen meer ruimte voor de ontwikkeling van een eigen handschrift.

Engels

Op De Wierde bieden we Engelse les aan de kinderen van groep 5 t/m 8 aan. We gebruiken de methode Take it easy. Dit is een methode Engels speciaal ontwikkeld voor het digibord. De methode is interactief en gebaseerd op de actualiteit. De stof biedt volop variatie, differentiatie en verdieping. De methode maakt gebruik van native speaking co-teachers die de kinderen vanaf het digibord aanspreken.

Door de verschillende activiteiten: luisteren naar de Engelse juf, een filmpje bekijken, naar een liedje luisteren en praat -of spelopdracht met elkaar, zijn de kinderen enthousiast bezig om hun basiskennis Engels op te doen.

Wereldoriëntatie en verkeer

In de kleuterbouw wordt er veel met thema's gewerkt. Aan de hand van deze thema's raken de kleuters vertrouwd met allerlei zaken als milieu, het lichaam, gezondheid, natuur enz. Voor de uitwerking van de thema's gebruikt de leerkracht allerlei bronnenmateriaal.

Vanaf groep 3 wordt wereldoriëntatie meer in aparte vakken gegeven. In groep 3 staan dan de vakken natuuronderwijs en verkeer afzonderlijk op het rooster en zaken als aardrijkskunde en geschiedenis komen geïntegreerd in andere vakken aan de orde.

Vanaf groep 4 werken wij met de lesmethodes Naut voor natuur en techniek, de lesmethode Brandaan voor geschiedenis. Vanaf groep 5 komt daar de methode Meander voor aardrijkskunde bij.

De methodes staan op zichzelf, maar zijn sterk verwant met elkaar. De methodes kenmerken zich door een consequente stapsgewijze opbouw, aantrekkelijk beeldmateriaal, begrijpelijke teksten en spannende verhalen. Alle drie de methodes hebben als doel om kinderen op een eigentijdse manier te motiveren en laten kinderen de wereld om hen heen zien, ervaren en onderzoeken. Met de opdrachten volgens de speciale 'bakkaarten' worden de verbanden tussen de drie vakken voor de leerlingen zichtbaar gemaakt. De methodes die wij gebruiken zijn gebaseerd op de ideeën over 'meervoudige intelligentie' waarbij oog is voor de verschillen tussen kinderen met de betrekking tot de manier waarop zij leren.

In groep 3 staan dan de vakken natuuronderwijs en verkeer afzonderlijk op het rooster en zaken als aardrijkskunde en geschiedenis komen geïntegreerd in andere vakken aan de orde.

Binnen de kringgesprekken wordt aandacht besteed aan maatschappelijke problemen en wordt er binnen alle groepen tijd ingeruimd voor actuele zaken die op dat moment voor een kind belangrijk zijn. De leerlingen uit de bovenbouw maken werkstukken en houden spreekbeurten en maken hierbij gebruik het documentatiemateriaal en de computer. Leerlingen maken met behulp van leskaarten, presentaties voor de groep.

Verkeer

De verkeerslessen in groep 3 en 4 worden gegeven aan de hand van de 'Blokboeken Verkeer' van Kinheim. Hierbij gaat het er vooral om dat de kinderen de basisprincipes van de verkeersregels leren.

De school heeft een abonnement op de uitgaven van Veilig Verkeer Nederland: Op Voeten en Fietsen voor groep 5 en 6 en De Jeugdverkeerskrant voor groep 7 en 8. De aangeboden verkeerskennis is gericht op verkeerssituaties waar kinderen in de betreffende leeftijdsfase mee te maken krijgen. Het lesmateriaal is altijd actueel en bevat gerichte opdrachten om kinderen te helpen bij het toepassen van de verkeersregels en bij het aanleren van veilig verkeersgedrag, bewustzijn en verkeersinzicht. Het lesmateriaal sluit aan op het VVN verkeersexamen.

Expressie en culturele vorming

Expressie

De expressie activiteiten bestaan uit de onderdelen taalexpressie (b.v. het schrijven van verhalen en gedichten), bewegingsexpressie, muzikale vorming, tekenen en handvaardigheid. Deze onderdelen komen in ruime mate geïntegreerd aan bod in de kleuterbouw. In de groepen 3 t/m 8 worden deze vakken als

afzonderlijke vakken gegeven. Handenarbeid wordt in blokken van 1 uur gegeven en allerlei technieken en materialen komen daar aan de orde. Bij creatieve uitingen van de leerlingen is niet alleen het eindproduct, maar ook het proces belangrijk. Rond de feestdagen worden er diverse creatieve activiteiten georganiseerd. De school werkt met de methode "Moet je doen..." Deze methode biedt een doorgaande lijn voor de onderdelen: dans, drama en beeldende expressie. Voor het muzikale gedeelte werken we met de methode "Vier muziek met..." Als sluitstuk van het schooljaar voeren de leerlingen van groep 7/8 een musical op. Je leren uiten is, naast het beheersen van de basisvaardigheden, ook belangrijk. Wanneer aan een optreden in het openbaar, spreken in een grotere groep is één van de vele doelstellingen die wij spelenderwijs trachten te realiseren o.a. door middel van spreekbeurten, boekbesprekingen en het houden van presentaties. Vanaf groep 5 zijn dit vaste onderdelen in het lesprogramma.

Culturele vorming

Cultuur is overal. Op school en daarbuiten. Kinderen maken deel uit van die cultuur. Op school willen we kinderen voorbereiden op de wereld waar ze deel van uit (gaan) maken. Cultuureducatie is daarbij een middel en een doel. Cultuureducatie (kunst-, erfgoed-, media- en literatuureducatie) zien wij als onderdeel van onze uitdagende leeromgeving. Wij zien hierbij een ondersteunende rol voor cultuureducatie weggelegd op verschillende leergebieden in een actieve, creatieve, receptieve en en reflectieve werkwijze (zien, doen, beleven, verwerken). Wij streven naar een samenhang tussen activiteiten op het gebied van kunst, erfgoed, media en literatuur en willen deze aanbieden binnen en buitend e school. Daar waar mogelijk zullen deze culturele activiteiten ook aansluiten bij andere leergebieden (o.a. Oriëntatie op jezelf en de wereld). Naast activiteiten die ontplooid worden op basis van de actualiteit zijn er activiteiten vastgelegd in het beleidsplan Culturele Vorming zoals:

Één keer per jaar een culturele activiteit in samenwerking met de Culturele Commissie Adorp

Één keer per jaar een kunstenaar in de klas

Één keer per jaar een schoolbreed 'kunstproject'.

Daarnaast gaat de bovenbouw één keer per twee jaar naar een optreden van het Noor-Nederlands Orkest (NNO).

Sociaal emotionele ontwikkeling

Wij werken met 'Leefstijl', een programma om structureel en preventief te werken aan sociaal-emotionele vaardigheden in de groep. Leefstijl is een programma dat kinderen helpt om hun sociaal-emotionele vaardigheden te ontwikkelen. Om een aantal te noemen: samen spelen, samenwerken, praten, luisteren, rekening houden met elkaar, zelfvertrouwen opdoen, gevoelens uiten, omgaan met verschillen, conflicten oplossen en omgaan met groepsdruk.

Wij volgen en stimuleren de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen met behulp van het webbased expertsysteem 'ZIEN!' dat meer doet dan het volgen van de leerling. 'ZIEN!' geeft op basis van een analyse van observaties concrete doelen en handelingsuggesties om op die manier de leerkracht te helpen bij het ondersteunen van leerlingen en groepen. 'ZIEN!' ondersteunt het gehele proces van signaleren tot handelen.

ICT (informatie en communicatie technologie)

Computers en digitale schoolborden zijn niet meer weg te denken uit het onderwijs.

In elke groep wordt er gebruik gemaakt van een digitaal schoolbord. De meeste methodes die er op school gebruikt worden maken gebruik van leerkrachten software waarmee leerkrachten de leerstof met behulp van het digibord uitleggen. Sommige methoden, zoals Nieuwsbegrip en Take it Easy zijn geheel gebaseerd op gebruik van het digibord.

In de leslokalen zijn er computers beschikbaar voor één op de zes leerlingen. Bijna alle lesmethodes maken gebruik van oefensoftware voor de leerlingen.

Leerkrachten, intern begeleiders en schoolleiders maken gebruik van digitale administratiesystemen. Ook de communicatie met ouders en externen gaat voornamelijk via email en/of de schoolwebsite.

Het gebruik van de nieuwe media werpt echter ook nieuwe vragen op: hoe leren we kinderen om veilig om te gaan met alle digitale media die er zijn? Op dit moment wordt hier incidenteel aandacht aan geschonken. Wij beraden ons op een planmatige aanpak.

Voor de toekomst wil de school zich ontwikkelen naar een school die meer gebruikt maakt van de mogelijkheden van verplaatsbare devices zoals tablets en laptops om onderwijs te geven dat gebaseerd is op 'gepersonaliseerd leren'.

Bewegingsonderwijs.

Ons streven is om de kinderen met plezier, veel en veelzijdig te laten bewegen. Ieder op zijn eigen niveau, waarbij het verbeteren van het eigen kunnen voorop staat en kinderen respect hebben voor elkaars prestaties.

Bewegingsonderwijs is erop gericht dat de leerlingen kennis, inzicht en vaardigheden verwerven die nodig zijn om op een verantwoorde manier deel te nemen aan de bewegingscultuur. Het gaat daarbij om een breed aanbod van bewegings- en spelactiviteiten. Het plezier beleven aan het deelnemen aan verschillende bewegingssituaties staat centraal.

Alle kinderen krijgen eenmaal in de week gymnastiek van de eigen groepsleerkracht en eenmaal per week les van de vakleerkracht. De groepsleerkrachten geven vooral spellessen en de vakleerkracht geeft de lessen met toestellen.

Naast het aanleren van verschillende technieken zoals vrij lopen, verdedigen en aanvallen zijn de spellessen gericht op samenspel waarbij iedereen mee kan doen. De leerkracht daagt de kinderen uit door het spel (trekbal, kastbal, voetbal, slagbal, hockey, en aanverwante spelen) qua moeilijkheid verder uit te bouwen. Daarnaast is er aandacht voor diverse bewegingsvormen zoals: springen, rennen, rollen, gooien-vangen, huppelen, zijwaartse galop en bewegen op muziek.

Afhankelijk van de leeftijd en het niveau van de kinderen voeren de kinderen tijdens de lessen met toestellen de volgende bewegingsvormen uit: balanceren, verschillende vormen van springen van en over toestellen, verschillende vormen van rollen en duikelen op, aan en om toestellen, klauteren en klimmen, zwaaien.

4.2.1 Overzicht Leerstofaanbod

Vak-/vormingsgebied	Methode(s) Materiaal Specifieke werkwijze(n)		Dekkend voor kerndoelen		Afspraken gemaakt t.b.v. continuïteit en doorgaande lijn*			Vindplaats afspraken
			ja	nee	ja	In ontwikkeling	nee	
NEDERLANDS - mondeling - schriftelijk - taalbeschouwing, waaronder strategieën	O.bouw	Schatkist	x			x		Kwaliteitsdocument voor borging en ontwikkeling.
	M.bouw	Technisch lezen: Veilig Lereren Lezen Estafette Begrijpend lezen: Nieuwsbegrip XL. Taal en spelling: Taal Actief 3, Ambrasoft, Bloon.	x			x		Kwaliteitsdocument voor borging en ontwikkeling.
	B.bouw	Technisch lezen: Estafette Begrijpend lezen: Nieuwsbegrip XL. Blits Taal en spelling: Taal Actief 3, Ambrasoft, Bloon	x			x		Kwaliteitsdocument voor borging en ontwikkeling.

ENGELS		<i>Vanaf groep 5</i>					
	B.bouw	Take it easy	x		x		Volgens de methode.
REKENEN/WISK. - wiskundig inzicht en handelen - getallen en bewerkingen - meten en meetkunde	O.bouw	Schatkist rekenen / De Wereld in Getallen (als bronnenboek)	x			x	Kwaliteitsdocument voor borging en ontwikkeling.
	M.bouw	De Wereld in Getallen, Dagelijks rekenen, Ambrasoft, Maatwerk.	x			x	Kwaliteitsdocument voor borging en ontwikkeling.
	B.bouw	De Wereld in Getallen, Dagelijks rekenen, Ambrasoft, Maatwerk.	x			x	Kwaliteitsdocument voor borging en ontwikkeling.
ORIËNTATIE OP JEZELF EN DE WERELD - mens en samenleving - natuur en techniek - ruimte - tijd	O.bouw	Schatkist. Eigen bronnen.	x		x		Volgens de methode
	M.bouw	Naut Brandaan Meander	x		x		Volgens de methode.
	B.bouw	Naut Brandaan Meander	x		x		Volgens de methode.
KUNSTZINNIGE ORIËNTATIE	O.bouw	Vanuit diverse eigen bronnen, gericht op het thema..	x		x		Zie Cultuurbeleidsplan.
	M.bouw	Moet je doen: dans. Moet je doen: tekenen. Moet je doen: handvaardigheid. Moet je doen: dans. "Vier muziek met.."	x		X		Zie Cultuurbeleidsplan.
	B.bouw	Moet je doen: dans. Moet je doen: tekenen. Moet je doen: handvaardigheid. Moet je doen: dans. "Vier muziek met.."			x		Zie Cultuurbeleidsplan.

BEWEGINGS- ONDERWIJS	O.bouw	Diverse bronnen					X	
	M.bouw	Diverse bronnen					X	
	B.bouw	Diverse bronnen					x	
SOCIAAL- EMOTIONELE ONTWIKKELING	O.bouw	Leefstijl			x			Volgens de methode.
	M.bouw	Leefstijl			x			Volgens de methode.
	B.bouw	Leefstijl			x			Volgens de methode.

Consequenties voor ons beleid (inclusief onze competenties):

In het schooljaar 2015-2016 worden de bestaande borgingsdocumenten voor rekenen/wiskunde, taal, technisch lezen, begrijpend lezen en woordenschat geëvalueerd en herschreven tot kwaliteitsdocumenten voor borging en ontwikkeling.

De doorgaande lijn en de afspraken m.b.t. het bewegingsonderwijs worden als ontwikkelpunt opgenomen in dit schoolplan.

Het schoolteam gaat zich ook beraden op methoden en werkwijzen die de zelfstandigheid van de leerlingen nog meer bevordert en oriënteert zich op het gebruik van ICT in de klas. In het meerjaren investeringsplan zal extra rekening gehouden worden met de aanschaf van educatieve software.

4.2.2 Leerstofaanbod: Overzicht Vervanging/Afschrijving

Vak	Methodes/ materialen	'15	'16	'17	'18
NEDERLANDS - mondeling - schriftelijk - taalbeschouwing, w.o. strategieën			X*		
Nederlands - (voorb)Technisch lezen					X*
Nederlands - begrijpend lezen					
ENGELS					
REKENEN/WISK. - wiskundig inzicht en handelen - getallen en bewerkingen - meten en meetkunde				X*	
ORIËNTATIE OP JEZELF EN DE WERELD - mens en samenleving - natuur en techniek - ruimte & - tijd					
KUNSTZINNIGE ORIËNTATIE					
BEWEGINGS-ONDERWIJS					
SOCIAAL EMOTIONELE ONTWIKKELING					
STUDIEVAARDIGHEDEN					

Consequenties voor ons beleid

*O.b.s. De Wierde wil zich ontwikkelen in een meer gepersonaliseerd aanbod van de leerstof. Het gebruik van educatieve software en verplaatsbare apparaten (hardware) zal daarbij een belangrijk hulpmiddel zijn. Huidige methoden zullen in de komende jaren vervangen worden door methodes die gebruik maken van educatieve software als middel voor het zelfstandig werken van leerlingen.

4.2.3 Inrichting van het onderwijsleerproces

Het leerproces op o.b.s. De Wierde vindt voornamelijk plaats in combinatiegroepen. De leerkracht heeft het rooster zó opgesteld dat het mogelijk is binnen de combinatiegroep les te geven aan twee of drie leerjaren. Het team en de medezeggenschapsraad van de school oriënteren zich op een andere wijze van onderwijs geven. De belangstelling gaat uit naar een onderwijsconcept gebaseerd op gepersonaliseerd leren waarbij de organisatie in combinatiegroepen van drie leerjaren goed uitvoerbaar is. Het nieuwe onderwijsconcept moet ook vorm geven aan leergebied overstijgende doelen o.a. in het kader van de zgn. 21th century skills. Daarnaast zullen deelplannen op het gebied van taal, gebruik van ICT, zorg, cultuureducatie, sociale veiligheid en pedagogisch klimaat volgens de uitgangspunten van het nieuwe concept ontwikkeld of herschreven moeten worden.

Groeperingsvormen	De school werkt met combinatiegroepen. In schooljaar 2015/2016 is het nog mogelijk om op de ochtenden in vier groepen te werken: groep 1/2 , groep 3/4 , groep 5/6, groep 7/8. De verwachting is dat in volgende schooljaren met drie groepen gewerkt gaat worden. Binnen de groepen werken de kinderen, afhankelijk van het doel van de activiteit, in tweetallen of in tafelgroepen.
Instructie	Er wordt gewerkt met het directe instructiemodel (DIM of IGDI). Bij rekenen en taal en lezen wordt er instructie gegeven op drie niveaus: verkorte instructie, basisinstructie, verlengde instructie.
Zelfstandig werken	Het aanleren van zelfstandig en zelfsturend leren is een speerpunt van de school. Hiervoor wordt de methode van Meichenbaum gevolgd. Als instrument voor het zelfstandig werken worden in schooljaar 2015-2016 dagen weektaken ingevoerd. De ontwikkeling van diverse coöperatieve werkvormen staat in het schooljaar 2015-2016 op de agenda.
Thematisch werken	In de groepen 1 en 2 wordt thematisch gewerkt. Vanaf groep 3 wordt thematisch gewerkt waar methoden dit aangeven.
Actief leren	Actief en zelfsturend leren is een belangrijk speerpunt in de ontwikkeling van het onderwijs op de school.

4.2.4 Relevante onderwijsinhoudelijke beleidsterreinen

In verband met de toekomstige ontwikkelingen van o.b.s. De Wierde heeft het schoolteam een SWOT-analyse gemaakt.

Op onderwijsinhoudelijk gebied heeft dit twee belangrijke kwesties opgeleverd:

- Hoe zorgen wij als o.b.s. De Wierde voor hoge opbrengsten van ons onderwijs?
- Welk onderwijsconcept, dat gebaseerd is op gepersonaliseerd leren en dat het werken in groepen met drie leerjaren ondersteunt, kiezen wij?

Het antwoord op deze vragen zal richtinggevend zijn voor de volgende beleidsterreinen:

- taalbeleid;
- informatie- en communicatietechnologie;
- cultuureducatie;
- pedagogisch klimaat, actief burgerschap en integratie;
- dorgaande lijn betreffende het pedagogisch klimaat bij een eventueel op te richten kindvoorziening.

4.3 Domein: **Zorg & begeleiding**

Visie op zorg

Elke leerling heeft van zelf sprekend recht op goed onderwijs. Of dat nu leerlingen zijn bij wie 'alles vanzelf' gaat of leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Goed onderwijs moet daarom voor elk kind "passend" zijn.

Met passend onderwijs willen wij daarom bereiken dat zo veel mogelijk leerlingen het reguliere onderwijs kunnen volgen. Wij hebben leerlingen van diverse niveaus. Voor het overgrote deel van deze leerlingen kunnen wij passend onderwijs bieden en soms is daar extra ondersteuning voor nodig.

Toch is er altijd een kleine groep van leerlingen waar ons brede ondersteuningsaanbod te beperkt is. Wij zoeken dan eerst uit of er echt geen mogelijkheid voor passend onderwijs op onze scholen is. Is die mogelijkheid er niet dan verwijzen wij deze leerlingen naar het speciaal (basis)onderwijs.

Integrale zorg en kwaliteit

Wij participeren in het Samenwerkingsverband 20.01 waaraan alle schoolbesturen van de stad en de provincie deelnemen. De besturen in het samenwerkingsverband hebben via het Ondersteuningsplan afspraken gemaakt over de ondersteuning aan leerlingen en de bekostiging daarvan. Het samenwerkingsverband kent tevens een Ondersteuningsplanraad (OPR), waarvan de vertegenwoordigers zijn afgevaardigd via de GMR van de besturen.

De besturen van de scholen hebben er voor gekozen om de ondersteuningsmiddelen passend onderwijs naar rato van het aantal leerlingen per schoolbestuur te verdelen. Hiermee hebben de besturen en de scholen de gelegenheid om – samen met de ouders en andere partners (gemeenten, zorg) – de basis- en extra ondersteuning verder uit te werken en te versterken.

Binnen Lauwers & Eems werken we volgens het schoolmodel. Dit betekent dat het geld dat beschikbaar is, grotendeels naar de scholen zelf gaat en daar wordt ingezet via de brede basisondersteuning. Die brede

basisondersteuning is in handen van de leerkracht die hierbij wordt ondersteund door de IB-er. Vanuit het BOT (Bovenschools Ondersteunings Team) met daarin een zorgcoördinator, een ambulante begeleider, gedragsdeskundige en een orthopedagoog, is er ook nog aanvullende onderwijssteuning.

Met het VCPO Noord Groningen maken wij met gesloten beurzen van elkaars expertise gebruik om op die manier een Regionaal Expertiseteam (RET) in ons gebied vorm te geven.

Daarnaast werkt ons schoolbestuur in het kader van integrale zorg samen met de centra voor jeugd en gezin (CJG).

Procedures rond zorgondersteuning en zorg voor kwaliteit zijn beschreven in het 'Handboek Kwaliteit' dat voor elke school leidend is. Dit is te vinden op het intranet van de school. Het document 'Visie op Zorg' is hier onderdeel van. Er wordt planmatig gewerkt aan zorg en begeleiding en aan de kwaliteit van de basisondersteuning.

4.3.1 Schoolondersteuningsprofiel en ondersteuningsbehoefte

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

In het zorgprofiel staat beschreven welke zorg er aan leerlingen geboden kan worden, maar ook waar de grenzen liggen en wanneer er besloten wordt om naar andere onderwijsvormen te verwijzen. Om de leerlingenzorg goed te kunnen organiseren is het van belang om na te gaan wat onze scholen allemaal in huis hebben, welke expertise er in de scholen is en welke expertise van buitenaf kan worden ingezet. Iedere school heeft in het schoolondersteuningsprofiel beschreven wat de mogelijkheden van de school zijn ten aanzien van de opvang en de begeleiding van leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte. De schoolondersteuningsprofielen van de verschillende scholen van Lauwers & Eems laten nauwelijks verschillen zien. De zorgstructuur is namelijk op alle scholen gelijk. De aanpak van de leerlingenzorg is op eenzelfde manier vorm gegeven, zodat de werkwijze voor alle leerkrachten hetzelfde kan zijn ongeacht op welke school men werkt. Ook wordt hierdoor het uitwisselen van de ervaringen en informatie beter mogelijk.

Ondersteuningsbehoefte

De mate waarin deze kwaliteit van de zorg in beeld is, bepaalt voor een belangrijk deel welk beleid op korte en middellange termijn nodig is om zoveel mogelijk kinderen zo thuisnabij mogelijk passend onderwijs te bieden. Dit bepaalt ook in hoeverre andere voorzieningen en andere besturen nodig zijn om de zorgplicht te kunnen uitvoeren. Door het inventariseren van de van de zorgzwaarte door de IB-ers via een zorgzwaarteformulier komen de leerlingenaantallen per groep in beeld, de verschillende onderwijsbehoeften van verschillende leerlingen en de hulpvragen van de school. Het zorgzwaarteformulier is als het ware een 'zorgfoto' van de school en vormt het uitgangspunt voor de ondersteuning van onze leerlingen.

Ondersteuningsroute

LEERBESPREKING	Leerkracht/IB-er
BOT	Interdisciplinaire bespreking
VERVOLGMOGELIJKHEDEN	Ondersteuning vanuit de disciplines van het BOT Onderzoek Plaatsing andere reguliere school TLV aanvraag voor plaatsing S(B)O

4.4 Domein: Beleid & Organisatie

4.4.1 Integraal personeelsbeleid

Het behalen van een onderwijsbevoegdheid betekent niet dat je alleen op grond van het behaalde diploma in het onderwijs werkzaam kan zijn. Waar de maatschappij in snel tempo verandert, verandert ook het onderwijs. Wij verwachten dan ook dat mensen die werkzaam zijn in het onderwijs hun vak bijhouden. De Wet BIO (Wet beroepen in het onderwijs) spreekt in dat opzicht van het onderhouden en verder ontwikkelen van bekwaamheidseisen. Ons IPB (Integraal Personeelsbeleid) is o.a. gericht op deze continue ontwikkeling, waarbij we zorgen voor een juiste afstemming tussen de doelen van de school en het functioneren en de ontwikkeling van iedere medewerker. Het startpunt is onze visie en missie, zoals beschreven in hoofdstuk 2 van dit schoolplan. Van daaruit zijn we ons steeds bewuster gaan worden van

functies en kwaliteiten die nodig zijn om die visie te realiseren. Dit heeft o.a geleid tot het opstellen van competenties die richtinggevend zijn voor de ontwikkeling van de medewerkers. De aanpak op schoolniveau wordt hierbij verwezen naar hoofdstuk 4.1.1

Voor het integraal personeelsbeleid op het niveau van het schoolbestuur wordt verwezen naar beleidsnotitie Integraal Personeelsbeleid sector Primair Onderwijs, zoals deze is vastgesteld op 13 februari 2013.

4.4.2 Beleid m.b.t. ouders

Kinderen brengen een groot deel van hun leven op school door. Ouders en school dragen samen bij aan de ontwikkeling van kinderen. Een goede samenwerking tussen ouders en de school is daarbij van groot belang. Wederzijds respect is daarbij een sleutelwoord.

O.b.s. De Wierde wil in haar schoolbeleid vorm geven aan de samenwerking met de ouders. Dit betekent dat de school openstaat voor vragen en opmerkingen en graag in gesprek gaat met ouders over de ontwikkeling van hun kinderen.

Samenwerking met ouders betekent ook een goede communicatie met ouders door bijvoorbeeld de nieuwsbrief en gesprekken met leerkrachten, de intern begeleider of de schoolleider.

Als vertegenwoordiging van alle ouders hebben ouders zitting in de medezeggenschapsraad, de ouderraad en diverse commissies.

Voor het voortbestaan en de verdere ontwikkeling van de school is samenwerking met ouders en dorpsbewoners in de vorm van een soort 'burgerparticipatie' onontbeerlijk.

Wij willen ouders stimuleren om hun specifieke kwaliteiten ook in te zetten voor de verdere ontwikkeling van de school.

De samenwerking met ouders vindt echter plaats binnen het kader van de verantwoordelijkheid van de schoolleider en het schoolbestuur voor alle zaken de school aangaande. Wij streven naar duidelijke afspraken waarbij de ouder vertegenwoordiging in de medezeggenschapsraad de gesprekspartners zijn met betrekking tot het schoolbeleid.

Bij samenwerking wat betreft het onderwijs en onderwijskundige zaken zal het initiatief voornamelijk liggen bij de leerkrachten als professionals op onderwijskundig gebied. In die gevallen draagt de leerkracht, als professional, de eindverantwoordelijkheid.

Hoofdstuk 5: Kwaliteitsprofiel

5.1 Inleiding

Een basisschool staat midden in de wereld en helpt kinderen zich te ontwikkelen op een breed terrein. In het Koersplan van Lauwers & Eems alsmede in de jaarplannen van onze scholen staat naast de algemene doelen en voorwaarden, ook specifiek beschreven waar we aan werken en met welke kwaliteitseisen (zie ook hoofdstuk 1.3). Voor de landelijke kerndoelen, alsmede referentieniveaus van het basisonderwijs verwijzen we naar de site van het ministerie van onderwijs. De ambities van de scholen sluiten aan bij de gezamenlijke ambitie van ons schoolbestuur (Koersplan).

Voor de kwaliteit van ons onderwijs zijn in de voorwaardelijke sfeer o.a. een professioneel team, een goede relatie met ouders, een pedagogisch veilig en stimulerend klimaat belangrijk. Ook de ketenbenadering, waarin alle geledingen (bestuur, sectordirectie, schooldirecteur en leerkrachten) samenwerken om kwalitatief hoogwaardig onderwijs voor onze kinderen te realiseren is van groot belang.

5.2 Kwaliteitsprofiel

Om een goed beeld te krijgen van de school wordt het onderwijsleerproces en de opbrengsten bekeken, daarnaast worden de ouders, de leerlingen en de leerkrachten één keer per twee jaar bevraagd over de school.

5.2.1 Samenvatting enquête

In november 2013 is de ouder- en leerkrachtenenquête afgenomen. Uit de gegevens blijkt dat leerlingen, personeel en ouders respectvol met elkaar omgaan. De meeste leerlingen voelen zich veilig en pesten komt weinig voor.

Beleidsvoornemens naar aanleiding van de enquête

- Aanpassing van het bovenschools ontwikkelde veiligheidsbeleidsplan aan wat de school nodig heeft.
- Systematisch gebruik van de methodiek voor het aanleren van sociale vaardigheden (Leefstijl) zodat kinderen leren om conflicten te voorkomen en zelf op te lossen.
- Verdere ontwikkeling van de vaardigheden van de leerkrachten om te werken met het leerlingvolgsysteem voor sociaal emotionele ontwikkeling ZIEN!

5.2.2 Samenvatting inspectierapport

De inspectie heeft op 17 maart 2015 een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd.

Daarbij hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met leerlingen, ouders, leraren, intern begeleider en directie;
- observaties van het onderwijs in alle groepen.

De inspectie heeft geconcludeerd dat o.b.s. De Wierde haar kwaliteit op orde heeft en als gevolg daarvan wordt het basisarrangement gehandhaafd.

De algemene conclusie is:

- De leerkrachten houden de basiskwaliteit op orde.
- De eindresultaten zijn voldoende, maar risicovol voor de toekomst.
- De school lijdt onder een gebrek aan aansturing.

Het kwaliteitsonderzoek is op basis van 10 standaarden uitgevoerd.

Standaard 1.1: Resultaten in kernvakken

De leerlingen behalen cognitieve leerresultaten in kernvakken die gezien de kenmerken en beginniveau van de leerlingen tenminste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

Standaard 2.1: Aanbod

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en samenleving.

Standaard 2.2: Zicht op ontwikkeling

De leerkrachten volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

Standaard 2.3: Didactisch handelen.

Het didactisch handelen van de leerkrachten stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

Standaard 2.4: Ondersteuning

- Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding.*
- Standaard 3.1: Schoolklimaat
De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.
- Standaard 3.2: Veiligheid
Schoolleiding en leerkrachten waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leerkrachten.
- Standaard 4.1: Evaluatie en verbetering
De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan planmatig haar onderwijs.
- Standaard 4.2: Kwaliteitscultuur
De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.
- Standaard 4.3: Verantwoording en dialoog
De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en Resultaten en voert daarover een actieve dialoog met haar omgeving.

De standaarden 1.1, 2.1, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, en 4.3 worden als voldoende beoordeeld. Daarbij moet worden opgemerkt dat 1.1 op de ondergrens zit. De standaarden 2.2, 4.1 en 4.2 worden als onvoldoende beoordeeld.

Beleidsvoornemens naar aanleiding van het inspectierapport

Uit het onderzoeksrapport van de Inspectie komt naar voren dat het analyseren van de gegevens in de bovenbouw nog niet op orde is.

Actie die wij ondernemen.

- Komend schooljaar 2015/2016 wordt het hele team hier in geschoold.
- De mate van zelfstandig functioneren van de kinderen kan worden vergroot.

Actie die wij ondernemen.

- Als team gaan we dit oppakken met een scholing coöperatieve werkvormen.
- Daarnaast gaan we m.b.t. zelfstandigheid, het thema weektaken een plek te geven in de groepen 3 t/m 8.
- Ook de collegiale visitatie voor het hele team krijgt bij bovenstaande ontwikkelingen een belangrijke rol.

Implementatie van alle onderdelen van "Zien" staat voor het komende schooljaar op de agenda.

We gaan de didactische diepgang intensiveren, door van elk vak een borgings-document (beleidsplan) te maken en dit ieder jaar te evalueren (kwaliteit).

De visie op ICT onderwijs wordt verder uitgewerkt. Het overkoepelend ICT beleidsplan van Lauwers & Eems vormt hiervoor de onderlegger.

Met betrekking tot de intensivering van de communicatie is afgesproken om de nieuwsbrieven naar de ouders uit te breiden door hen niet maandelijks maar tweewekelijks te informeren. Er zal niet alleen over nieuws van de directie gecommuniceerd worden, maar ook over nieuws uit de groepen.

De zorg voor de komende groep 8 (schooljaar 2015/2016) heeft een hoge prioriteit. In directe reactie op de Cito eindtoets in groep 8 is besloten een herstelplan te ontwikkelen, dat door de directie, de interne begeleider en de groepsleerkracht het komend schooljaar wordt uitgevoerd (en periodiek zal worden geëvalueerd).

Audit

In maart 2016 zal het provinciale auditteam een audit uitvoeren waarin onderzocht gaat worden in hoeverre de school de beleidsvoornemens die het naar aanleiding van het inspectierapport heeft geformuleerd, ook daadwerkelijk heeft uitgevoerd.

Bovenstaande voornemens nemen we op in de schoolgids.

5.3 Schoolambities

Op onze school stellen we de volgende doelen:

- Streefdoelen Cito- eindtoets:
Het gemiddelde niveau van de groep ligt boven het landelijk gemiddelde.
- Streefdoelen tussentijdse opbrengsten:
We streven naar opbrengsten die hoger liggen dan het landelijke gemiddelde. Uiteraard worden de streefdoelen aangepast aan de groep (zie het groepsplan en het schooljaarplan) en verwachten we dat de groep, de school en ieder kind vooruitgang laat zien.

Hoofdstuk 6: Meerjarenplanning op schoolniveau

6.1 Overzicht meerjarenplanning

	Beleidsvoornemens	De (belangrijkste) leerkrachtcompetenties
2015/ 2016	Diepgaande analyse van de resultaten van het onderwijs aan- en de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Op basis van deze gegevens het aanbod vastleggen in o.a. groepsplannen en kwaliteitsdocumenten voor borging en ontwikkeling. Een concrete planning van de verbeteractiviteiten.	Kunnen analyseren. Verbeteractiviteiten zinvol plannen.
	Kinderen leren om verantwoordelijkheid te dragen voor het plannen en organiseren van hun eigen leerproces waardoor de effectieve leertijd wordt verhoogd. - Zelfsturend leren m.b.v. de aanpak van Meichenbaum - Werken met dag- en weektaken - Gebruik maken van coöperatieve werkvormen.	Systematisch uitvoeren van een afgesproken aanpak.
	Verhogen van de taakgerichte werksfeer, met name in de bovenbouw, o.a. door heldere afspraken en regels.	Consequent zijn, corrigerend optreden. Kinderen kunnen motiveren en stimuleren.
	Het herstelplan groep 8 uitvoeren, evalueren en borgen.	Activiteiten plannen, uitvoeren, evalueren en borgen.
	Het formuleren van ambities en doelen en het evalueren van de realisatie daarvan. Planmatige verbetering van het onderwijs op basis van ambitie, doelen en evaluatie.	Ambities en doelen kunnen formuleren. Activiteiten plannen, uitvoeren, evalueren en borgen.
	Een verdere analyse van de oorzaken van de daling van de leerwinst van leerlingen in de bovenbouw. Vanuit deze analyse verbeteractiviteiten formuleren.	Kunnen analyseren. Reflectie.
	Het maken van een diepgaande analyse van de stagnatie van de ontwikkeling van een aantal leerlingen dat onvoldoende van het gegeven onderwijs profiteert: 1. Wat zijn de oorzaken van de problematiek? 2. Bepalen van doelen. 3. Keuze van de (ortho)didactische aanpak. 4. Evaluatie van de geboden hulp.	Kunnen analyseren, doelen stellen, aanpak bepalen, uitvoeren, evalueren.
	Duidelijkheid m.b.t. de visie en het beleid van de school. Heldere aansturing	De schoolleider moet goede leiderschapskwaliteiten bezitten.
	Oriëntatie op een helder onderwijsconcept dat uitgaat van gepersonaliseerd leren en handvatten geeft voor het werken in groepen met drie leerjaren. Keuze maken. Stappenplan opstellen.	Open staan voor verandering. Nieuwsgierigheid.
	Oriëntatie op het gebruik van ICT binnen bovengenoemd onderwijsconcept.	Kennis van de mogelijkheid van ICT.
	Keuze van een nieuwe taalmethode, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van digitale ondersteuning (educatieve software).	Kennis van de eisen aan een goede taalmethode.
	Een projectplan opstellen samen met ouders en dorpsgenoten met als doel de levensvatbaarheid van de school te vergroten.	Goed kunnen samenwerken. In de eigen professionele rol blijven.
	Het formuleren van ambities en doelen en het	Professionaliteit.

	evalueren van de realisatie daarvan. Planmatige verbetering van het onderwijs op basis van ambitie, doelen en evaluatie.	
	Formuleren van een doorgaande lijn voor bewegingsonderwijs.	Kennis van de kerndoelen bewegingsonderwijs. Kennis van verschillende methoden, aanpakken en werkwijzen

	Beleidsvoornemens	De (belangrijkste) leerkrachtcompetenties
2016/ 2017	Vervolg van de ontwikkeling van de vaardigheid om een diepgaande analyse van de resultaten van het onderwijs aan en de onderwijsbehoeften van de leerlingen uit te voeren. Gevolgd door een concrete planning van de verbeteractiviteiten.	
	Vervolg van kinderen leren om verantwoordelijkheid te dragen voor het plannen en organiseren van hun eigen leerproces	
	Uitvoeren van het stappenplan m.b.t. de invoering van een nieuw onderwijsconcept. Start van de implementatie. Speciale aandacht voor de handvatten m.b.t. zelfstandig en zelfsturend werken.	
	Implementatie nieuwe taalmethode.	
	Keuze van een nieuwe methode rekenen en wiskunde waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van digitale ondersteuning (educatieve software).	
	Het formuleren van ambities en doelen en het evalueren van de realisatie daarvan. Planmatige verbetering van het onderwijs op basis van ambitie, doelen en evaluatie.	
	Uitvoering van het project ter vergroting van de levensvatbaarheid van de school.	
	Implementatie doorgaande lijn bewegingsonderwijs.	
	Het formuleren van een beleidsplan 'Omgaan met digitale media'.	
	Het opstellen van een beleidsplan 'Pedagogisch klimaat, Actief Burgerschap en Sociale Integratie' door de schoolleiding in samenwerking met ouders en leerkrachten.	
	Implementatie gebruik van ICT binnen het onderwijsconcept.	
	Opstellen van een taalbeleidsplan.	
	Evaluatie en bijstellen van het Cultuurbeleidsplan.	

	Beleidsvoornemens	De (belangrijkste) leerkrachtcompetenties
2017/ 2018	Vervolg implementatie van het nieuwe onderwijsconcept.	
	Implementatie nieuwe methode rekenen en wiskunde.	
	Implementatie Engels voor groep 1 t/m 4.	
	Vervolg van kinderen leren om verantwoordelijkheid te dragen voor het plannen en organiseren van hun eigen leerproces	
	Vervolg van de ontwikkeling van de vaardigheid om een diepgaande analyse van de resultaten van het onderwijs aan- en de onderwijsbehoeften van de leerlingen uit te voeren. Gevolgd door een concrete planning van de verbeteractiviteiten.	
	Keuze nieuwe methode voor technisch lezen.	
	Implementatie beleidsplan 'Omgaan met digitale media'.	
	Implementatie van het beleidsplan 'Pedagogisch klimaat, Actief Burgerschap en Sociale Integratie'.	

	Beleidsvoornemens	De (belangrijkste) leerkrachtcompetenties
2018/ 2019	Implementatie nieuwe methode voor technisch lezen.	
	Vervolg van de ontwikkeling van de vaardigheid om een diepgaande analyse van de resultaten van het onderwijs aan- en de onderwijsbehoeften van de leerlingen uit te voeren. Gevolgd door een concrete planning van de verbeteractiviteiten.	
	Het formuleren van ambities en doelen en het evalueren van de realisatie daarvan. Planmatige verbetering van het onderwijs op basis van ambitie, doelen en evaluatie.	
	Evaluatie van de beleidsvoornemens uit het Schoolplan periode 2015-2019. Opstellen nieuw schoolplan.	
	Evaluatie en bijstellen onderwijsvisie en missie van de school.	

Hoofdstuk 7: Financiële meerjarenplanning

7.1 De financiële consequenties van plannen

In het schoolplan worden de onderwijskundige en organisatorische plannen voor de periode 2015-2019 beschreven. In dit hoofdstuk gaat het om de financiële vertaling van deze plannen school- en bestuursniveau. Met andere woorden, wat gaan deze plannen kosten en hoe worden ze betaald.

7.2 Financieel beleid

Financieel beleid is niets anders dan het maken van afspraken over geld. Net onderwijsbeleid en personeelsbeleid wordt er ook financieel beleid gemaakt; afspraken op het gebied van financiën.

Financieel beleid heeft drie doelen:

- a. risicobeheer;
- b. borgen van financiële continuïteit (lange termijn);
- c. beheeren van de financiële ruimte (korte termijn).

Ad a: Risicobeheer

Risicobeheer is het in kaart brengen van de mogelijke risico's, met daarbij maatregelen hoe met deze risico's om te gaan, om te voorkomen dat de school voor onverwachte tegenvallers komt te staan. Om zowel interne als externe risico's in kaart te brengen wordt er bij schoolbestuur Lauwers & Eems met regelmaat een risicoanalyse uitgevoerd. Eveneens worden de risico's in de jaarplannen opgenomen en worden concrete acties benoemd om de risico's te vermijden, te accepteren, risico's te verdelen dan wel te beheersen. Onlosmakelijk van risicobeheer is de plan-do-check-act cyclus (PDCA). De denk- en werkwijze van deze systematiek wordt toegepast binnen de gehele organisatie en sluit aan bij het opbrengstgericht werken dat organisatie breed steeds meer geïnternaliseerd wordt.

Eén van de belangrijkste kengetallen in het kader van risicobeheer is het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen drukt uit in welke mate de organisatie in staat is om risico's te ondervangen en om de continuïteit van de organisatie te waarborgen. Het weerstandsvermogen van geheel Lauwers & Eems bedraagt ultimo 2014 43,1 %. Zowel bij de beide sectoren als op het niveau van het Schoolbestuur Lauwers & Eems ligt het weerstandsvermogen boven de signaleringsgrenzen van het ministerie. Het weerstandsvermogen van de sector primair onderwijs is ultimo 2014 toereikend om de ingeschatte risico's op korte en lange termijn op te vangen.

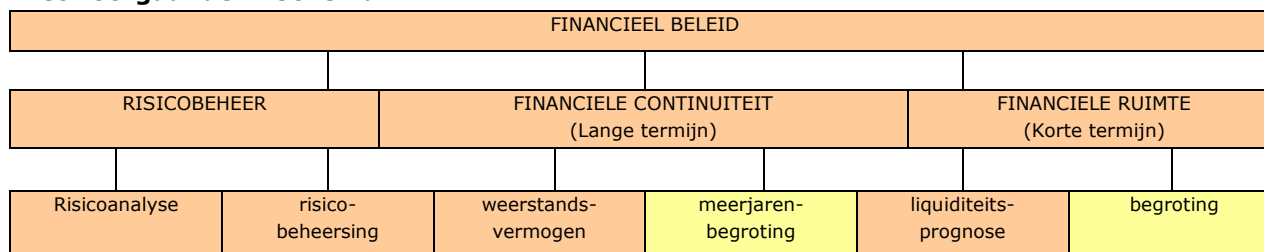
Ad b: Financiële continuïteit

Financieel beleid is vooral van belang om te voorkomen dat de **financiële continuïteit** van de school in gevaar komt. De school moet immers aan haar financiële verplichtingen (bijv. salarissen, schoonmaakkosten) kunnen voldoen, ook als ze te maken krijgt met (onverwachte) tegenvallers. De scholen van schoolbestuur Lauwers & Eems hebben ambitieuze plannen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Deze plannen kosten geld. Om zicht te hebben op de financiële consequenties van deze schoolplannen, heeft schoolbestuur Lauwers & Eems (meerjarig) financieel beleid ontwikkeld.

Ad c: Financiële ruimte

De beschikbare middelen bepalen de **financiële ruimte** van de school. Doordat deze middelen beperkt zijn, moet de school keuzes maken hoe deze middelen worden ingezet. Door deze keuzes vast te leggen in financieel beleid, wordt voorkomen dat de school uitgaven doet waar geen middelen voor beschikbaar zijn. Bij het doen van investeringen moet goed worden gekeken of deze kunnen worden uitgevoerd zonder dat de financiële positie hiermee in gevaar komt. Soms moet een school haar ambitieniveau tijdelijk bijstellen, omdat de financiële middelen ontbreken.

Het voorgaande in schema:

Omdat het maken en vaststellen van financieel beleid een zaak is van het schoolbestuur richten we ons hier verder alleen op de (meerjaren)begroting van het bestuur. We maken daarbij onderscheid tussen de formatieve (meerjaren)begroting en de materiële (meerjaren)begroting.

7.3 De meerjaren formatiebegroting

Met de lumpsum wordt berekend wat de school normatief krijgt waarna de verdeling van de middelen plaats vindt. Dat gebeurt op basis van door schoolbestuur Lauwers & Eems vastgestelde criteria. Het resultaat is toegewezen budget waarmee de school rond moet komen. Onderdeel daarvan is de bekostiging voor de formatieve inzet. De lumpsumberekening voor de school gaat uit van de toekenning van middelen op basis van de normfunctie LA voor de basisschool, en vanaf het schooljaar 2010-2011 is hierbij de normfunctie LB toegevoegd.

Als onderdeel van de planning en control cyclus wordt binnen Lauwers & Eems twee keer per jaar een financiële doorrekening gegeven. De eerste tijdens het opstellen van jaarplan en de exploitatiebegroting. In deze meerjarenbegroting op kalenderjaar worden strategische doelstellingen en beleidskeuzes opgenomen. De tweede financiële doorrekening vindt plaats in het bestuursformatieplan; deze is gericht op de mogelijkheden met betrekking tot de formatieve inzet op de scholen.

Formatietoedeling

De personele lasten bedragen zo'n 80% van de totale lasten. Een goed ingericht personeelsbeleid –en beheer is dan ook van essentieel belang. Jaarlijks wordt daarom, als onderdeel van de planning en control cyclus, het allocatiemodel voor het komende schooljaar gevuld, om op deze wijze de financiële ruimte per school te bepalen. Uitgangspunt hierbij is dat elke school bewust personeelsformatie inzet en daarbij een kwalitatieve en kwantitatieve afweging maakt. De beschikbare budgetten worden ingezet op schoolniveau na goedkeuring door de sectordirectie. Om de financiële ruimte per school te bepalen worden de volgende stappen genomen:

Stap 1: In stap 1 wordt het totale beschikbare personele budget begroot. De personele budgetten genoemd in de jaarbegroting zijn leidend en vormen hiermee het uitgangspunt.

Stap 2: In deze stap worden de bovenschools lasten bepaald. Het betreft hier de loonkosten van schooldirecteuren, de loonkosten van personeel dat ten behoeve van de gehele organisatie werkzaam is, de kosten van het personeelsbeleid en overige lasten. Eveneens wordt frictieformatie, het materiële resultaat en de toegestane overschrijdingen opgenomen.

Stap 3: Vervolgens wordt in zowel financieel als formatief opzicht de ruimte op schoolniveau berekend.

Stap 4: Naar aanleiding van gesprekken tussen de sectordirectie en de schooldirecteur(en) wordt de definitieve ruimte vastgesteld.

Naast het personele component is het eveneens van belang om zicht te hebben op het materiële gedeelte. Gemaakte keuzes op materieel gebied, bijvoorbeeld investeringen in digitale schoolborden, hebben effect op de beschikbare personele ruimte en visa versa.

In de begrotingen wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bekostiging bedragen vanuit het ministerie. Op deze wijze kan op een dekkende begroting gestuurd worden (planning). Tijdens de controle momenten (integrale managementrapportages en jaarverslag) vindt een uitputting plaats van de begrote bedragen

7.4 De meerjarenbegroting

Onderstaand is begroting in meerjarenperspectief voor de jaren 2015-2019 opgenomen

Meerjarenbegroting Schoolbestuur L&E PO					
	2015	2016	2017	2018	2019
Leerlingaantal (t-1)	1778	1687	1661	1613	1540
GGL	44,04	44,54	45,01	45,47	45,89
Baten					
3.1 (Rijks)bijdragen OCW					
Normatieve rijksbijdrage	10.045.350	9.842.341	9.626.040	9.342.495	8.990.357
Overige subsidies OCW	383.528	211.871	175.888	187.881	183.678
Totaal (Rijks)bijdragen OCW	10.428.878	10.054.212	9.801.928	9.530.376	9.174.035
3.2 Overige overheidsbijdragen					
Gemeentelijke bijdragen	181.289	181.289	181.289	181.289	181.289
Overige overheidsbijdragen	382.514	465.823	498.923	473.378	461.544
Totaal overige overheidbijdragen	563.803	647.112	680.212	654.667	642.833
3.3 Overige baten					
Verhuur	27.688	27.688	27.688	27.688	27.688
Overige baten	44.100	44.100	44.100	44.100	44.100
Totaal overige baten	71.788	71.788	71.788	71.788	71.788
Totaal baten	11.064.469	10.773.112	10.553.928	10.256.831	9.888.656
Lasten					
4.1 Personele lasten					
Lonen en salarissen	8.602.542	8.428.464	8.258.912	8.093.768	7.932.918
Overige personele lasten	1.121.153	769.350	769.350	769.350	769.350
Uitkeringen	-450.000	-450.000	-450.000	-450.000	-450.000
Totaal personele lasten	9.273.695	8.747.814	8.578.262	8.413.118	8.252.268
4.2 Afschrijvingen					
Afschrijving machines en installaties	540	540	540	540	540
Afschrijving apparatuur	4.515	4.515	4.515	4.515	4.515
Afschrijving meubilair	27.475	27.475	27.475	27.475	27.475
Afschrijving leermiddelen	100.819	100.819	100.819	100.819	100.819
Afschrijving hardware	128.981	128.981	128.981	128.981	128.981
Totaal afschrijvingen	262.330	262.330	262.330	262.330	262.330
4.3 Huisvestingslasten					
Huur	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
Dotatie onderhoudsvoorziening	312.936	312.936	312.936	312.936	312.936
Klein onderhoud en exploitatie	124.658	124.658	124.658	124.658	124.658
Energie en water	233.423	233.423	233.423	233.423	233.423
Schoonmaakkosten	247.040	247.040	247.040	247.040	247.040
Heffingen	28.750	28.750	28.750	28.750	28.750
Overige Huisvestingslasten	38.187	38.187	38.187	38.187	38.187
Totaal huisvestingslasten	1.000.994	1.000.994	1.000.994	1.000.994	1.000.994
4.4 Overige lasten					
Administratie en beheerslasten	398.796	356.782	354.819	352.904	351.037
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	338.490	333.030	327.707	322.517	317.456
Overige	106.026	105.108	104.213	103.340	102.489
Totaal overige lasten	843.312	794.920	786.739	778.761	770.982
Totaal lasten	11.380.331	10.806.058	10.628.325	10.455.203	10.286.574
Totaal resultaat	-315.862	-32.946	-74.397	-198.372	-397.918

7.5 Tenslotte

Onze keuze voor het werken met het Koersplan betekent ook, dat wij beleidswensen, beleidsuitvoering en beleidsevaluatie mede koppelen aan de financieel-economische aspecten van de beleidsvormgeving in onze scholenorganisatie. De sectordirecteur zal jaarlijks in de begroting, in het bestuursformatieplan en het toedelingsmechanisme, die aan het bestuur voorgelegd wordt, rekening houden met de financiële ruimte, die beschikbaar is, gegeven de aangegane verplichtingen en de risicoanalyses. Als in het algemene directieoverleg (DOPO) wensen geformuleerd worden, die afwijken van de (economisch verantwoorde) conceptkoers van de sectordirecteur, dan zullen die wensen behalve op inhoud ook altijd getoetst moeten worden op haalbaarheid gezien de eventuele financieel-economische consequenties. De conceptkoers kan pas worden bijgesteld als dezelfde of een betere realisatie van de financiële taakstelling van de sectordirecteur met de realisatie van de geformuleerde wensen kan worden bereikt.

Bijlage 1

INSTEMMINGSDOCUMENT SCHOOLPLAN 2015-2019

De Medezeggenschapsraad van te gaat akkoord met de inhoud van het Schoolplan 2015-2019.

Naam :

Functie : voorzitter

Datum :

Handtekening : _____

Bijlage 2

V A S T S T E L L I N G S D O C U M E N T S C H O O L P L A N 2 0 1 5 - 2 0 1 9

De sectordirectie van te stelt de inhoud van het schoolplan voor de schooljaren 2015-2019 vast.

Naam :

Functie : sectordirecteur

Datum : _____

Handtekening : _____